

ບົດສັງລວມບົດຮຽນ

ການປະຕິບັດການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ: ບົດຮຽນຈາກ ແຂວງຄຳມ່ວນ, ສປປລາວ

ມິຖຸນາ 2017

ທ່ານ ບຸນທະວີ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ເປັນຫົວໜ້າຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ
ທີ່ດິນຊຸມຊົນບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ້ນ

ອົງການ ຊິດເຊ-ລາວ

ໂຄງການບໍລິຫານລັດກ່ຽວກັບທີ່ດິນປະຈຳພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ

ບົດສັງລວມບົດຮຽນ

ຂຽນໂດຍ Stuart Ling ແລະ Natalia Scurrah

ກວດແກ້ໂດຍ:

Christian Castellonet, ໂຄງການບໍລິຫານລັດກ່ຽວກັບທີ່ດິນປະຈຳພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ

ຂັນຄຳ ດວງສີລາ, ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຊິດເຊ-ລາວ

ລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ ກະລຸນາຕິດຕໍ່ ທີ່ປຶກສາອິດສະຫຼະ:

Stuart Ling, ທີ່ປຶກສາອິດສະຫຼະ: <stuart.ling@y7mail.com>

ຂັນຄຳ ດວງສີລາ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ອົງການຊິດເຊ-ລາວ:<khankham@cidselao.org>

ການອ້າງອີງ

Ling, S. and Scurrah, N. (2017). ການອອກໃບຕາດິນທີ່ດິນຊຸມຊົມໃນທາງປະຕິບັດ: *ບົດຮຽນຈາກແຂວງຄຳມ່ວນ, ສປປລາວ*. ບົດກຳລະນີສຶກສາຂອງໂຄງການ MRLG ສະບັບທີ#3. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ: ໂຄງການບໍລິຫານລັດກ່ຽວກັບທີ່ດິນປະຈຳພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ.

ວຽກນີ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ລິຂະສິດຂອງ [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

ຮູບພາບໜ້າປົກໂດຍ: Stuart Ling

ສາລະບານ

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້.....	ii
ຕົວອັກສອນຫຍໍ້.....	v
1. ຄວາມເປັນມາ.....	1
2. ການອະທິບາຍຂະບວນການ	5
3. ຜົນໄດ້ຮັບ.....	12
4. ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບ.....	16
5. ເງື່ອນໄຂສໍາລັບການຂະຫຍາຍ	21
5.1. ຜົນສໍາເລັດຂອງການຜັນຂະຫຍາຍນະວັດຕະກຳ.....	21
5.2. ຂໍ້ຈຳກັດໃນການຂະຫຍາຍ	24
6. ສະຫຼຸບ.....	37
ເອກະສານອ້າງອີງ ແລະ ສິ່ງທີ່ແນະນຳໃຫ້ອ່ານ.....	33
ເອກະສານເພີ່ມຕື່ມ ແລະ ການຕິດຕໍ່ເພີ່ມຕື່ມ	35
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ.....	36
ເອກະສານຊອ້ນທ້າຍ 1. ແຜນທີ່ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ	36
ເອກະສານຊອ້ນທ້າຍ 2. ໄລຍະເວລາຂອງຂັ້ນຕອນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ	44
ເອກະສານຊອ້ນທ້າຍ 3. ກົດລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ບ້ານ ຕະຫລາກນາຖິ່ນ	38

ລາຍຊື່ຮູບສະແດງ

ຮູບສະແດງທີ່ 1: ສະຖານທີ່ຕັ້ງບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ	4
ຮູບສະແດງທີ່ 2. ທີມງານຫ້ອງການຊັບຜະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ພ້ອມດ້ວຍເຄື່ອງມືວັດ ແທກ ເພື່ອສະແດງພູເຂົາທຶນປຸນທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບທີ່ດິນຊຸມຊົນ	15
ຮູບສະແດງທີ່ 3: ໃບຢັ້ງຢືນໃບຕາດິນລວມໝູ່ອອກໃຫ້ແກ່ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ.....	11
ຮູບສະແດງທີ່ 4: ແຜນທີ່ຈາກ ກູໂກລ ທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ	13
ຮູບສະແດງທີ່ 5: ເຂດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ໄມ້ໄຜ່ໃນ ບ້ານ ພອນສຸກ, ເມືອງ ສີບບາວ, ແຂວງ ຫົວພັນ ແລະ ກາຈ້າ ຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ເມືອງ.....	23

ລາຍຊື່ກ່ອງຂໍ້ຄວາມ

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 1. ຂະບວນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນແບບລວມໝູ່ຂອງອົງການການຊົດເຊ ນຳໄປສູ່ການ ອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໄດ້ແນວໃດ.....	6
--	---

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 2. ເຫດຜົນຂອງອົງການຊົດເຊດທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ທີ່ດິນອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນມີການ‘ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ’.8

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 3. ຫັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງໃນມູນຄ່າຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ..... 14

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 4. ຫຼັກການຂອງ ອົງການຊົດເຊດທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມຝັງຝິ່ງໃຈໃນຂະບວນການການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ..... 15

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 5. ການອອກໃບຕາດິນໃນຂະແໜງການ ເຊິ່ງຈຳກັດການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງຊັນ ..28

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້

ກໍລະນີສຶກສານີ້ໄດ້ສຳຫຼວດຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຈາກຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ (CLT) ໃຫ້ແກ່ 33 ຄອບຄົວໃນເນື້ອທີ່ 41.6 ເຮັກຕາ ຂອງ ດົນກະສິກຳ ໃນບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, ເມືອງ ຍົມມະລາດ, ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ໃນ ສປປ.ລາວ. ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຮັບການອຳນວຍຄວາມສະດວກຈາກ ອົງການຊົດເຊດ-ລາວ, ເຊິ່ງ ເປັນ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມທີ່ບໍລິຫານງານໂດຍຄົນລາວ ແລະ ຂະແໜງການຂອງລັດໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

ກໍລະນີສຶກສາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນໃນການພັດທະນານິຕິກຳ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນສປປ ລາວ. ເຖິງວ່າຈະຈຳກັດຢູ່ພຽງທີ່ດິນຊຸມຊົນໃນບ້ານດຽວ, ແຕ່ ກໍລະນີສຶກສານີ້ໄດ້ໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງຕໍ່ກັບທຳແຮງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງວິທີການອອກໃບຕາດິນຂອງອົງການຊົດ ເຊດ-ລາວເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນພາຍໃນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນຂອງສປປລາວ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວອາດຊ່ວຍ ໃຫ້ຮູ້ວ່າຕົວແບບດັ່ງກ່າວ ຈະສາມາດຜັນຂະຫຍາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດໄດ້ ຫຼື ບໍ່.

ການຄົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນ

ກໍລະນີສຶກສານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກຊຸມຊົນ ແລະ ລັດຖະບານ ແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສຳລັບຕອນດິນກະສິກຳຢູ່ໃນສປປ ລາວ,ເຖິງແມ່ນວ່າກອບນິຕິກຳຈະຍັງບໍ່ສົມບູນແບບກໍຕາມ.

ຜົນປະໂຫຍດຂອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ:

- ຊາວບ້ານເຊື່ອວ່າ ການໄດ້ຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍມີໃບຕາດິນຊຸມຊົນຈະສາມາດຊ່ວຍປົກປ້ອງທີ່ດິນໃຫ້ລູກຫຼານ ໃນອະນາຄົດ.
- ການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງ, ໂດຍທີ່ມີກົດລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ບັງຄັບຢ່າງຊັດເຈນໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ ດິນ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງຊື່ນໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເພາະວ່າມັນໄດ້ຖືກອອກແບບເພື່ອຮັບ ປະກັນວ່າທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນໄດ້ຖືກຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມສະເໝີພາບໃນໄລຍະຍາວ. ໂດຍສະ ເພາະ,ການອອກລະບຽບການທີ່ກຳນົດວ່າຊາວບ້ານທຸກຄົນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຕະຫຼອດໄປ, ເພາະສະນັ້ນມັນໄດ້ສະໜອງ ເຄື່ອນຍ້າຍຄວາມປອດໄພທາງສັງຄົມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ.
- ຄວາມສາມາດໃນການປົກປ້ອງທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບໜູ່ບ້ານພາຍໃຕ້ໃບຕາດິນຂອງຊຸມຊົນ ສິ່ງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ຍິງ ແລະ ການຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂຜສະນາການຂອງຄອບຄົວເຂົາເຈົ້າ.

ປັດໃຈທີ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ:

- ຂະບວນການ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ທີ່ດໍາເນີນການກ່ອນໜ້ານີ້ໂດຍອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໄດ້ເປັນຜູ້ຖານສໍາລັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນໄດ້ກໍານົດເຂດແດນຂອງໝູ່ບ້ານ ແລະ ໄດ້ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ, ເຊິ່ງລວມທັງຜູ້ຍິງ.
- ແບບຢ່າງທີ່ມີມາກ່ອນໜ້ານີ້ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍກໍລະນີການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນອື່ນໆພາຍໃນແຂວງຄໍາມ່ວນແລະຄວາມ ສໍາພັນລະຫວ່າງ ອົງການຊົດເຊ-ລາວ ແລະ ຂະແໜງການຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.
- ບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນເປັນໝູ່ບ້ານນ້ອຍ, ມີລັກສະນະຊົນເຜົ່າດຽວ ແລະ ນັບຖືສາສະໜາດຽວກັນ, ເປັນບ້ານທີ່ບໍ່ເຄີຍຖືກຍົກຍ້າຍ ແລະ ບໍ່ມີການຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາຂອງຄອບຄົວອົບຜະຍົກ.
- ຕອນດິນທີ່ຖືກຄັດເລືອກບໍ່ມີສ່ວນໃດຂອງມັນທີ່ເປັນດິນ ທີ່ມີບຸກຄົນເປັນເຈົ້າຂອງ (ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ການອ້າງສິດ), ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ຂະບວນການຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ.

ຂໍ້ຈໍາກັດ ແລະ ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການຜັນຂະຫຍາຍ:

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແມ່ນມີລາຄາສູງ, ປະມານ 102 ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ເຮັກຕາ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງແມ່ນມາຈາກຫຼາຍປັດໃຈ, ເຊິ່ງປະກອບມີວິທີການອອກໃບຕາດິນແບບບໍ່ເປັນລະບົບ, ການຂາດຄວາມສາມາດໃນການ ນໍາໃຊ້ອຸປະກອນການຮັບຮູ້ໄລຍະໄກຈາກພາບດາວທຽມ (remote sensing) ໃນການວັດແທກທີ່ດິນແລະຂະບວນ ການຈໍາເປັນຕ້ອງໃຊ້ເວລາດົນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໄດ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນໃນຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມ ຊົນ ແລະ ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຊຸມຊົນຢ່າງສະເໝີພາບ.
- ການທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງດັ່ງກ່າວໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ທີ່ໄດ້ອອກໃບຕາດິນມີພຽງໜ້ອຍດຽວ, ແລະ ບໍ່ລວມເອົາຜູ້ທີ່ອື່ນຕົວຢ່າງ, ເນື້ອທີ່ປ່າຊົມໃຊ້ໃນໝູ່ບ້ານ 447 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກພິຈາລະນາໂດຍອົງການຊົດເຊ-ລາວ ວ່າບໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງໄລຍະຍາວທີ່ຈະເປັນເຫດຜົນເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍໃນການອອກໃບຕາດິນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ສ້າງປະເດັນວ່າທີ່ດິນຊຸມຊົນຕອນອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານຈະໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແນວໃດ: ເຖິງແມ່ນວ່າ ຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕອນນີ້ຈະດີຂຶ້ນ, ແຕ່ຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ຕອນດິນຂ້າງຄຽງທີ່ບໍ່ໄດ້ອອກໃບຕາດິນອາດ ຈະຖືກກະທົບ.
- ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມຍິນດີຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເນື່ອງຈາກວ່າເນື້ອທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວມີຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ມີສິດໃນການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ລວມໝູ່ຢ່າງຈະແຈ້ງຢູ່ກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບໃບຕາດິນແມ່ນບໍ່ຖືກພິຈາລະນາໃຫ້ເປັນຜູ້ທີ່ພັດທະນາໃນອະນາຄົດ. ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງ ກໍ່ຄືເປັນກໍລະນີທີ່ 'ງ່າຍ'. ລັດຖະບານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນການທີ່ຈະຕົກລົງເຫັນດີອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໃນເຂດຜູ້ທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ເປັນທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້.

ສະຫຼຸບແລ້ວ, ໃນຂະນະທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນຕອນດິນກະສິກໍາຂະໜາດນ້ອຍໃນ ສປປ ລາວ ເຖິງແມ່ນວ່າ ກອບນິຕິກໍາຈະຍັງບໍ່ສົມບູນກໍ່ຕາມ, ແຕ່ຄົງຈະເປັນການຍາກທີ່ຈະສາມາດຜັນຂະຫຍາຍວິທີການດັ່ງກ່າວໃນຜູ້ທີ່ສ່ວນອື່ນຂອງປະເທດຈົນກວ່າກົດໝາຍທີ່ດິນສະບັບໃໝ່ຈະໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ ແລະ ລະບຽບຂັ້ນຕອນໄດ້ຖືກວາງອອກຢ່າງເປັນທາງການ ເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນລະດັບຊາດ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ສໍາຄັນ

1. **ຮັບຮອງເອົາວິທີການມອບສິດໃຫ້ບ້ານ ຫຼື ອານາເຂດເພື່ອເປັນການຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຖືກຢ່າງເປັນທາງການ:** ວິທີການຕອນຕໍ່ຕອນເພື່ອອອກໃບຕາດິນແມ່ນເສຍເວລາຫຼາຍ, ໃຊ້ເງິນທຶນສູງ ແລະ ມັກຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການຈໍາກັດ ຂອບເຂດ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ການໝາຍເຂດດິນແດນຂອງບ້ານ ຈະເປັນວິທີທີ່ງ່າຍກວ່າ ແລະ ມີປະສິດທິພາບກວ່າ ໃນການປົກປ້ອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ທັງໝົດພາຍໃນບ້ານ, ເນື່ອງຈາກວ່າທີ່ດິນທັງໝົດທີ່ໄດ້ຖືກກໍານົດໃນ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ເປັນຂອງລັດ ຫຼື ເອກະຊົນແມ່ນຖືກຄຸ້ມຄອງ ໂດຍບ້ານພາຍໃນຂອບເຂດຂອງບ້ານດັ່ງກ່າວ. ການໝາຍອານາເຂດທີ່ດິນຂອງບ້ານຈະເປັນມາດຕະການປົກປ້ອງຊົ່ວ ຄາວຈົນກວ່າການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນແບບທາງການ ໃຫ້ແກ່ຕອນດິນແຕ່ລະຕອນພາຍໃນອານາ ເຂດຂອງບ້ານຈະສົມບູນແບບໃນອະນາຄົດ.
2. **ສະໜອງທາງເລືອກຊົ່ວຄາວທີ່ຮັບຮູ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີແທນການອອກໃບຕາດິນແບບເປັນທາງການ:** ຖ້າຫາກການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຫຼື ການອອກໃບຕາດິນບໍ່ແມ່ນທາງເລືອກທີ່ເຮັດໄດ້ໃນທັນທີ, ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງມີກົນໄກການຮັບຮູ້ແບບທາງເລືອກອື່ນ ທີ່ອີງຕາມກອບວຽກທາງກົດໝາຍທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ຊຶ່ງສາມາດຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໄດ້ໄວ, ສະໜອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ກວ້າງຂວາງ, ແລະ ບໍ່ສັບສົນ ຫລື ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງເກີນໄປ.
3. **ການລົບລ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ຕ້ອງສໍາເລັດການແປງເຂດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບສົມບູນກ່ອນ ທີ່ຈະສາມາດດໍາເນີນການການຂຶ້ນ ທະບຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນ/ທີ່ດິນລວມໝູ່:** ໃນຂະນະທີ່ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ສະໜອງຜືນຖານທີ່ດີໃຫ້ແກ່ການອອກ ໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ມັນບໍ່ສົມເຫດຜົນທີ່ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບກໍລະນີສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ວ່າຊຸມຊົນຈໍາເປັນຕ້ອງມີແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນແລະອອກໃບຕາດິນທີ່ດິນຊຸມຊົນຕາມການຮ້ອງຂໍ. ກອບວຽກທາງກົດໝາຍໃຫມ່ຄວນ ຮັບຮູ້ວ່າແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບສົມບູນອາດຖືກຍົກເວັ້ນວ່າ ເປັນສິ່ງທີ່ຕ້ອງມີກ່ອນເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນ/ອອກໃບຕາດິນ ໃນສະຖານະການຊຶ່ງຜືນທີ່ຖືກສະເໜີນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຖືກຮຽກຮ້ອງສິດຈາກບ້ານອ້ອມຂ້າງ, ແມ່ນຖືກຮັບຮອງໂດຍອໍານາດການປົກຄອງບ້ານດັ່ງກ່າວ, ແລະ ເມື່ອເມືອງສາມາດຢັ້ງຢືນວ່າສິດຄອບຄອງຕາມປະເພນີແມ່ນຖືກຮັບຮູ້ຢ່າງແນ່ນອນໂດຍຜູ້ຢູ່ອາໄສທັງໝົດ.

ຕົວອັກສອນຫຍໍ້

CLT	ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ
CSO	ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ
DAFO	ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
DONRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ
FAO	ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ
FOMACOP	ໂຄງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້
GAPE	ສະມາຄົມສາກົນເພື່ອມະນຸດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
GRET	ອົງການ ຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ແລກປ່ຽນເຕັກໂນໂລຊີ
GIZ	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຂອງປະເທດເຢຍລະມັນ
IFAD	ກອງທຶນສາກົນເພື່ອພັດທະນາກະສິກໍາ,
LIWG	ກຸ່ມແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນເລື່ອງທີ່ດິນ
LMDP	ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນແບບແບ່ງຂັ້ນຮັບຜິດຊອບ
MAF	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
MRLG	ໂຄງການບໍລິຫານລັດກ່ຽວກັບທີ່ດິນປະຈຳພາກຝັ່ງແມ່ນໍ້າຂອງ
MoNRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
NLMA	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ
NTFP	ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
PAFO	ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ
PLUP	ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
PONRE	ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ
SUFORD	ໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ

TABI	ໂຄງການພັດທະນາລະບົບນິເວດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ
WCS	ອົງການ ອະນຸລັກສັດປ່າ

1. ຄວາມເປັນມາ

ກໍລະນີສຶກສານີ້ແມ່ນສໍາຫຼວດຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຈາກຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ (CLT) ໃຫ້ແກ່ 33 ຄົວເຮືອນໃນເນື້ອທີ່ 41.6 ເຮັກຕາ ຂອງບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, ເມືອງ ຍົມມະລາດ, ແຂວງ ຄໍາມ່ວນ, ສປປ.ລາວ. ການປະຕິ ບັດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບການອໍານວຍຄວາມສະດວກໂດຍອົງການຊິດເຊ-ລາວ, ຊຶ່ງເປັນ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ (CSO) ທີ່ ບໍລິຫານໂດຍຄົນລາວ ແລະ ໂດຍລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ. ກໍລະນີສຶກສາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອສະໜອງ ຫຼັກຖານ ທີ່ ສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນໃນການພັດທະນານິຕິກໍາ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ເພື່ອຮອງຮັບໃຫ້ແກ່ການອອກໃບ ຕາດິນຊຸມຊົນ ໃນ ສປປ.ລາວ. ເຖິງວ່າມັນຈໍາກັດຢູ່ພຽງບ້ານດຽວກໍລະນີສຶກສານີ້ກໍໄດ້ ໃຫ້ຂໍ້ມູນທາງເລິກທີ່ມີຄ່າຕໍ່ກັບ ທ່າແຮງ ແລະ ຂໍ້ຈໍາ ກັດຂອງວິທີອອກໃບຕາດິນຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງນໍາ ໃຊ້ທີ່ດິນພາຍໃນຊຸມ ຊົນທ້ອງຖິ່ນຂອງ ສປປ ລາວ. ໃນທາງກັບກັນ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວອາດຊ່ວຍໃຫ້ຮູ້ເຖິງຂອບເຂດທີ່ຕົວແບບ ດັ່ງກ່າວ ຄວນແກ່ການ ລົງທຶນໃສ່ເພື່ອປັບໃຊ້ໃນທົ່ວປະເທດ.

ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແມ່ນຖືກພິຈາລະນາໂດຍພາກປະຊາສັງຄົມວ່າ ເປັນການສົ່ງເສີມສິດທິການດໍາລົງຊີວິດຂອງຊຸມ ຊົນ ເນື່ອງຈາກໄດ້ກໍານົດຂຶ້ນບົນພື້ນຖານການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ຕາມປະເພນີທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເພື່ອໃຫ້ເປັນການຮັບຮູ້ການຄອບ ຄອງນໍາໃຊ້ຢ່າງເປັນທາງການຈາກພາກລັດ. ໃນທາງກັບກັນ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະພາໃຫ້ເກີດຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງມັນມີຄວາມຈໍາເປັນສໍາລັບຊຸມຊົນດັ່ງກ່າວທີ່ຈະລົງທຶນໃນການຜະລິດ ແລະ ຈັດການທີ່ດິນຂອງຕົນ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມເພື່ອຮັກສາລະບຽບການນໍາໃຊ້ຂອງຕົນ. ສິ່ງສໍາຄັນແລ້ວ, ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຖືໄດ້ວ່າ ເປັນສິ່ງຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານກົດໝາຍໃນສິດຄອບຄອງຕໍ່ໄພບຸກລຸກ ແລະ ການລ່ວງລະເມີດຈາກບຸກຄົນພາຍນອກ. ຄວາມພະ ຍາຍາມໃນການຈັດສັນທີ່ດິນແລະ ປ່າໄມ້ໃນສປປ ລາວ ໃນໄລຍະຜ່ານມາແມ່ນພົບຄວາມລົ້ມເຫຼວທີ່ຈະປ້ອງກັນທີ່ດິນຂອງ ຊຸມຊົນຈາກການຖືກຍົດຈາກບຸກຄົນທີ່ສາມ ເຖິງວ່າຈະມີແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກອໍານາດການ ປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນກໍຕາມ (Schönweger et al.,2012). ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຍັງສາມາດໃຊ້ເພື່ອປ້ອງກັນກຸ່ມ ຄົນທີ່ຮັ່ງມີໃນຊຸມຊົນຈາກການອ້າງສິດ, ການຂາຍ ຫຼື ໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຊຸມຊົນທີ່ບໍ່ຍຸດຕິທໍາ.

ໃນຂະນະທີ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສາມາດເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງ ທາງດ້ານກົດໝາຍໃຫ້ແກ່ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ , ແຕ່ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ກໍ່ອາດເປັນຂະບວນການທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ. ຍົກຕົວຢ່າງຢູ່ ປະເທດກໍາປູເຈຍ, ເຖິງປະຈຸບັນນີ້ມີພຽງ 14 ຊຸມຊົນພື້ນເມືອງເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຮັບໃບຕາດິນຊຸມຊົນຫຼັງຈາກ 8 ປີ ນັບແຕ່ການ ປະກາດໃຊ້ນິຕິກໍາສະໜັບສະໜູນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ທີ່ດິນຊຸມຊົນຍັງສືບຕໍ່ຖືກບຸກລຸກຈາກ ບຸກຄົນພາຍນອກ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານຈໍານວນໜຶ່ງ ແມ່ນຍຸດຕິໂດຍສິ້ນເຊີງຕໍ່ການນໍາໃຊ້ການ ອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນຖານະທີ່ເປັນກົນໄກສໍາລັບການປົກປ້ອງດິນຂອງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ. ສະນັ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອໃຫ້ ໄດ້ຮັບໃບຕາດິນຊຸມຊົນຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊັ່ງຊາບັນດາປັດໃຈຕ່າງໆເຊັ່ນ ໃນທີ່ສຸດແລ້ວ ມີດິນບ້ານຫຼາຍປານໃດທີ່

ຖືກ ລວມຢູ່ໃນໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ແລະ ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນທີ່ແທ້ຈິງ ສາມາດປະກອບສ່ວນຫຼາຍປານໃດ ຕໍ່ກັບ ການຮັບ ປະກັນການຊົມໃຊ້ໃນໄລຍະຍາວຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຕໍ່ກັບການຈັດການທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ ການດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາ.

Ewers (2011) ແຍກຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງສອງຮູບແບບຂອງໃບຕາດິນຊຸມຊົນຢູ່ໃນເອເຊຍ, ຄືໃນແບບ 'ໃບຕາດິນ ຖາວອນ' ແລະ ແບບ 'ການຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຮັບມອບສິດ' ຢູ່ໃນແບບໃບຕາດິນຖາວອນ (ໂດຍມີຕົວແບບຈາກໃບຕາດິນອາ ນາເຂດຂອງບັນພະບູລຸດຢູ່ໃນປະເທດຝີລິບປິນທີ່ໝາຍເຖິງພື້ນທີ່ກວ້າງເຊິ່ງຖືກຄຸ້ມຄອງແບບລວມໝູ່ໂດຍຊຸມຊົນ), ທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນເປັນກຳມະສິດລວມໝູ່, ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວບໍ່ໄດ້ຈຳແນກລະຫວ່າງດິນກະສິກຳ, ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ດິນປະເພດອື່ນໆ. ສ່ວນໃນຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຮັບມອບສິດ, ລັດຍັງຮັກສາກຳມະສິດຕໍ່ທີ່ດິນ ແລະ ມອບ ສິດ ຄຸ້ມຄອງໃຫ້ແກ່ບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນເຊິ່ງປົກກະຕິແລ້ວ ຈະປະກອບດ້ວຍຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສະເພາະໃດ ໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນນາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ.

ມີຫຼາຍແຕ່ງມຸມຂອງນິຕິກຳໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າດິນທີ່ອອກ ໃບຕາດິນຊຸມຊົນບໍ່ໄດ້ເປັນກຳມະສິດໂດຍເດັດຂາດຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ລັດຍັງຮັກສາການຕັດສິນໃຈທີ່ສຳຄັນກ່ຽວກັບຮັບຮູ້ ແລະ ຈັດການທີ່ດິນຊຸມຊົນ. ຕົວຢ່າງ, ຮ່າງກົດໝາຍທີ່ດິນມາດຕາທີ 38 ລະບຸວ່າ: “ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນແມ່ນຢູ່ພາຍ ໃຕ້ ການຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນຂອງລັດ, ໂດຍໄດ້ມອບໃຫ້ບ້ານ, ເຜົ່າຊົນນຳໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດແກ່ຊຸມ ຊົນ” ການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ (ຈະພັດທະນາຂຶ້ນຕາມພາຍຫຼັງ)

ສະຖານະການຕົວຈິງມັກຈະຊັບຊ້ອນກວ່າສອງຮູບແບບທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ແລະ ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະພົບການປະສົມປະ ສານຂອງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງໂດຍກົງ ແລະ ການໄດ້ຮັບມອບສິດ/ຂອງລັດເມື່ອເວົ້າເຖິງບັນຫາທາງກົດໝາຍສະເພາະເຈາະ ຈົງ. ຕົວຢ່າງຢູ່ກຳປູເຈຍ, ທີ່ດິນບາງປະເພດຖືເປັນກຳມະສິດຂອງຊຸມຊົນພາຍໃຕ້ໃບຕາດິນຊຸມຊົນສຳລັບຊຸມຊົນພື້ນເມືອງ, ໃນຂະນະທີ່ປະເພດທີ່ດິນອື່ນໆ (ເຊັ່ນ ປ່າສັກສິດ ຫຼື ປ່າຊ້າ) ຍັງຄົງເປັນຖືກຈັດປະເພດເປັນທີ່ດິນສາທາລະນະ. ອີກດ້ານ ໜຶ່ງ , ທີ່ດິນປ່າໄມ້ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດບໍ່ຖືກລວມຢູ່ໃນປະເພດໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະ ຕົກຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງກະ ຊວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້).

ວິທີການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ຍັງສາມາດຈຳແນກເປັນລະຫວ່າງຮູບແບບ 'ສະເພາະຕອນ', ເຊິ່ງຂຶ້ນທະບຽນດິນຊຸມຊົນ ແລະ ດິນບຸກຄົນຕ່າງຫາກ, ແລະ ຮູບແບບອີງຕາມອານາເຂດເຊິ່ງປະກອບມີການປັກໝາຍເຂດແດນບ້ານຫຼື ອານາເຂດດິນ ບັນພະບູລຸດທີ່ມີທັງດິນທີ່ເປັນຂອງເອກະຊົນ ແລະ ດິນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນ. ເຖິງວ່າບ້ານຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວຖືກຮັບຮູ້ຕາມ ກົດໝາຍໃນຖານະເປັນໜ່ວຍງານບໍລິຫານຂັ້ນລຸ່ມສຸດຂອງການປົກຄອງ, ໂຄງການທົດລອງຕ່າງໆ ເຖິງປະຈຸບັນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນດຳເນີນຕາມຮູບແບບຕອນດິນຕໍ່ຕອນດິນເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນພາຍໃນຂອບເຂດນີ້.

ໃນກອງປະຊຸມໂຕະມິນຂັ້ນສູງຄັ້ງທີ 12 ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນປີ 2015, ຫຼັກການຂອງ ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໄດ້ຮັບການຕົກລົງເຫັນດີລະຫວ່າງສອງພາກສ່ວນ ແລະ ຖືກລວມເຂົ້າໃນບົດລາຍງານສຸດທ້າຍ ຂອງ ກອງປະຊຸມ (ລັດຖະບານແຫ່ງສປປລາວ, 2015:31):

ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຄວນໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ແລະ ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບໃນຖານະທີ່ເປັນອົກວິທິນິ່ງໃນ
ການຮັບຮູ້ກຳມະສິດຕໍ່ທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍປົກປ້ອງຜູ້ທຸກຍາກທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດຊຶ່ງໂອ
ກາດທີ່ຈະມີທີ່ດິນເປັນຂອງຕົນເອງໜ້ອຍທີ່ສຸດພວກເຂົາຕ້ອງໄດ້ອາໄສສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊຸມຊົນແທນ.

ໃນທາງກົດໝາຍແລ້ວ, ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີກອບວຽກສຳລັບການອອກໃບຕາດິນຂອງທີ່ດິນທີ່ມີກຳມະສິດຮ່ວມກັນ
(*ດິນລວມໝູ່*) ນັບແຕ່ມີກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນປີ 1990 (Liu and Sigaty, 2009; LIWG, 2013). ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນປີ 2003, ແລະ ຕາມມາດ້ວຍລັດຖະດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີກ່ຽວກັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດ ໝາຍດັ່ງ
ກ່າວ (ເລກທີ 88, ປີ 2008) ຮອງຮັບໃຫ້ແກ່ການປະຕິບັດການອອກໃບຕາດິນຮ່ວມໝູ່, ທີ່ລະບຸວ່າຈະສາມາດດຳເນີນ
ການໄດ້ຫຼັງຈາກການແບ່ງເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານສຳເລັດສົມບູນແລ້ວເທົ່ານັ້ນ. ຄຳແນະນຳລ່າສຸດກ່ຽວກັບການຂຶ້ນ
ທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ (ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເລກທີ 6036, 2014), ຈຳ
ແນກທີ່ດິນທີ່ລວມໝູ່ (ຫຼື ດິນທີ່ເປັນຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ເປັນໝູ່ຄະນະ, ຫົວໜ່ວຍການຜະລິດ, ຫຼື ສະມາຄົມ) ຈາກດິນຊຸມຊົນ,
ເຊິ່ງເປັນລວມຂອງບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ຊຶ່ງລວມມີໜອງນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າຊ້າຂອງຊຸມຊົນ.

ດິນທັງສອງປະເພດດັ່ງກ່າວ, ລວມໝູ່ ແລະ ຊຸມຊົນຖືກຮັກສາໄວ້ຢູ່ໃນຮ່າງນະໂຍບາຍທີ່ດິນແຫ່ງຊາດສະບັບລ່າສຸດ (2016)
ເຊິ່ງໄດ້ສົ່ງໃຫ້ຄະນະກຳມະການສູນກາງຝັກ ເພື່ອພິຈາລະນາອອກເປັນມະຕິຂອງຝັກກ່ຽວກັບທີ່ດິນ. ເມື່ອບໍ່ນານມານີ້, ຄະ
ນະກຳມະການເພື່ອຮັບຮອງນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວໄດ້ລະບຸວ່າຄຳສັບ “ທີ່ດິນຊຸມຊົນ” ຈະຖືກຍົກເລີກມາເປັນ “ທີ່ດິນລວມໝູ່”
ແທນ, ແຕ່ຄຳນິຍາມທີ່ແທ້ຈິງຂອງທີ່ດິນລວມໝູ່ຈະແມ່ນອັນດຽວກັບອັນທີ່ເອີ້ນກ່ອນໜ້ານີ້ວ່າ ທີ່ດິນຊຸມຊົນ (ຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບ
ຈາກກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍ ຜ່ານກອງປະຊຸມກຸ່ມເຮັດວຽກຂະແໜງການຍ່ອຍກ່ຽວ
ກັບທີ່ດິນໃນຫົວຂໍ້ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, 16/6/2017).

ເຖິງວ່າຈະມີຄວາມພະຍາຍາມຂອງບັນດາໂຄງການຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ເຮັດວຽກກັບລັດຖະບານລາວ, ແຕ່ການ
ອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່/ຊຸມຊົນ ທີ່ສຳຄັນແມ່ນມີພຽງ 2 ຄັ້ງເທົ່ານັ້ນ. ເຖິງທ້າຍປີ 2016. ເທື່ອທຳອິດແມ່ນອອກໃຫ້ກັບ 5
ບ້ານ¹ (2,189 ເຮັກຕາ) ຢູ່ເມືອງສັງທອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (ເພື່ອອະນຸລັກປ່າໄມ້ໄຜ່ເພື່ອການຜະລິດຫັດຖະກຳ)² ແລະ

¹ມີຈຸດປະສົງທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນໃຫ້ກັບກຸ່ມໄມ້ໄຜ່ພາຍໃນບັນດາບ້ານ, ແຕ່ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຄວາມເອກະພາບທາງດ້ານກົດໝາຍດັ່ງນັ້ນ
ໃບຕາດິນຈຶ່ງອອກໃນນາມຂອງບ້ານ.

²ໃບຕາດິນແມ່ນຖືກອອກໃນຮູບແບບຂອງໃບຢັ້ງຢືນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ (TLUC), ເຊິ່ງມີອາຍຸສາມປີ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຊຸມຊົນສາ
ມາດຍື່ນຂໍໃບຕາດິນຖາວອນໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທາງເມືອງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ວ່າກຳລັງລໍຖ້າການແກ້ໄຂກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ທີ່ດິນກ່ອນທີ່
ຈະດຳເນີນການອອກໃບຕາດິນຖາວອນ (Souvanpheng Phommassane, pers. comm. 14/12/16)

ເທື່ອທີສອງແມ່ນອອກໃຫ້ແກ່ 14 ບ້ານ (20,208 ເຮັກຕາ) ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍຈາກໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ (Schneider, 2014).

ນອກຈາກນັ້ນ, ໂຄງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນການແບບແປງຂັ້ນຮັບຜິດຊອບ (LMDP), ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍອົງການຮ່ວມມືສາກົນຂອງປະເທດເຢຍລະມັນ (GIZ) ໄດ້ຜັດທະນາຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ທຳການທົດລອງອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໃນ 4 ແຂວງ ທີ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນງານອອກໃບຕາດິນຢ່າງເປັນລະບົບໃນ ສປປ ລາວ. ເຖິງທ້າຍປີ 2016, ທີ່ດິນລວມໝູ່/ຊຸມຊົນ 330 ຕອນໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນໃນແຂວງຫົວພັນ, ລວມທັງບາງຜູ້ທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ (ຫຼາຍຮ້ອຍ ເຮັກຕາ) ຂອງປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ຜູ້ທີ່ທົ່ງຫຍ້າ ແລະ ທົ່ງນາໃນບ້ານ (ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນການແບບ ແປງຂັ້ນຮັບຜິດຊອບ, ທາງອີເມວ, 20/2/2017).

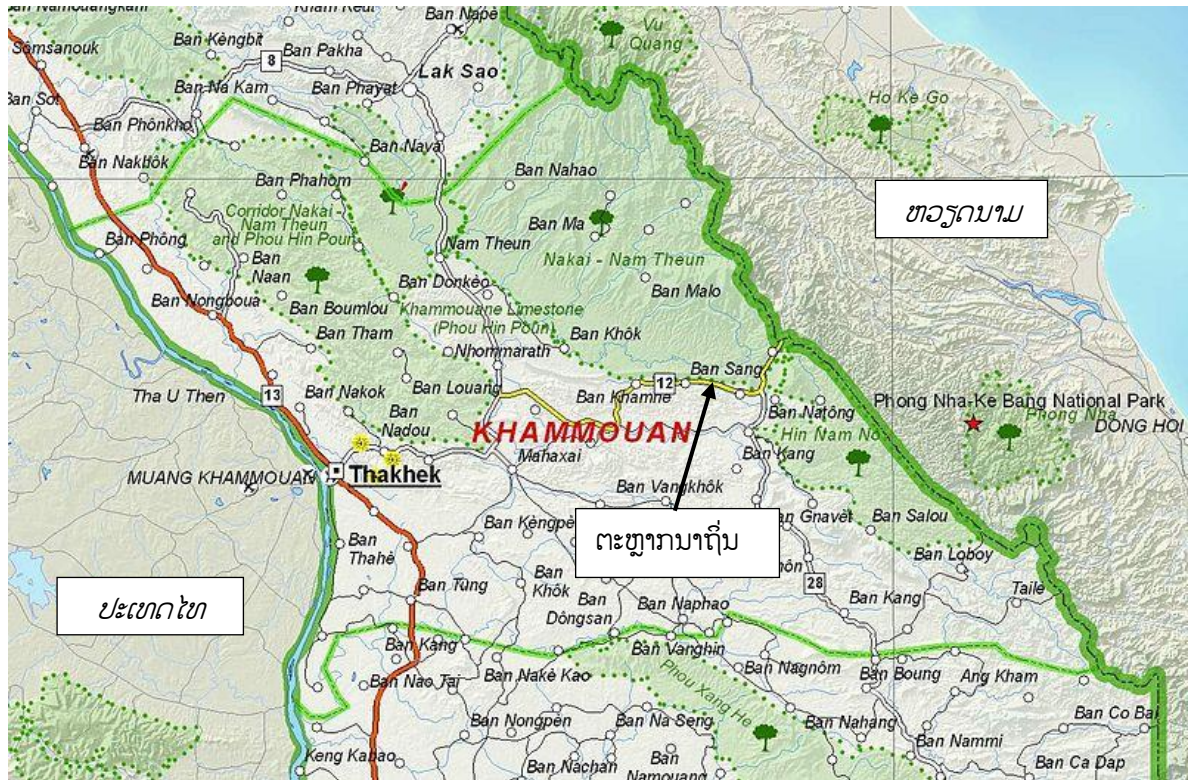
ຂໍ້ຈຳກັດໃນການຂະຫຍາຍການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນອັນທຳອິດແມ່ນການຂາດແນວທາງທີ່ຊັດເຈນໃນການຫັນປ່ຽນນິຍາມຕາມກົດໝາຍຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນໃຫ້ເປັນໃບຕາດິນທີ່ແທ້ຈິງ (Schneider, 2014; GIZ, 2015), ເຖິງວ່າປັດຈຸບັນ ປະເດີນດັ່ງກ່າວພວມຖືກດຳເນີນການໂດຍໂຄງການ LMDP ຂອງອົງການ GIZ.

ຂໍ້ຈຳກັດທີສອງ, ການອອກໃບຕາດິນ ຢ່າງເປັນລະບົບໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດທີ່ມີການພັດທະນາເປັນຢ່າງດີເຊິ່ງແມ່ນເຂດທີ່ ຕົ້ນທຶນຕໍ່ຫົວໜ່ວຍຂອງການອອກໃບຕາດິນຂ້ອນຂ້າງຖືກ ເນື່ອງຈາກມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນທີ່ສູງ ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວເຂດແດນຂອງຕອນດິນທີ່ມີກຳມະສິດແມ່ນຖືກກຳນົດໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນແລ້ວ. ເຊິ່ງນີ້ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນກັບສະພາບໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກບ່ອນທີ່ມີປະຊາກອນຢູ່ແບບກະຈາຍ ແລະ ເຂດແດນທີ່ດິນຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກກຳນົດຢ່າງຊັດ ເຈນກ່ອນທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນໄດ້.

ຂໍ້ຈຳກັດທີສາມ, ລັດຖະບານຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນບໍ່ສະໝັກໃຈທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຍ້ອນວ່າ ລັດຖະບານບໍ່ສາມາດເກັບພາສີທີ່ດິນໄດ້ຄືກັນກັບໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນ (LIWG, 2012a).

ອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໄດ້ເຮັດວຽກເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງການຄອບຄອງນ້ຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດສຳລັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນແຂວງຄຳມ່ວນນັບແຕ່ປີ 2009, ໃນເວລາທີ່ບັນດາໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ກ່ຽວ ກັບບໍ່ແຮ່, ຊີເມັນ, ການປູກໄມ້ ແລະ ພະລັງງານນ້ຳເລີ່ມຕົ້ນເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການຄອບຄອງນ້ຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການດຳລົງຊີ ວິດຂອງປະຊາກອນຊົນນະບົດເຊິ່ງອົງການຊົດເຊ-ລາວໄດ້ເຮັດວຽກນຳ. ເຊັ່ນດຽວກັບບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມຂອງ ລາວ, ອົງການຊົດເຊ-ລາວຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຄູ່ຮ່ວມງານລັດຖະບານໃນເວລາທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳກັບ ຊາວບ້ານ.

ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກຊາຍແດນຫວຽດນາມ 15 ກິໂລແມັດ ໃນແຂວງຄຳມ່ວນ ຕາມເສັ້ນທາງຫຼັກ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ຕົວເມືອງທ່າແຂກກັບຊາຍແດນໄທ ແລະ ຫວຽດນາມເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ດົງດູດນັກລົງທຶນ (ຮູບສະແດງ 1).

ຮູບສະແດງທີ່ 1 : ສະຖານທີ່ຕັ້ງບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນໃນພາກກາງຂອງ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ

ບ້ານດັ່ງກ່າວສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນທຳອິດໃນປີ 1951, ປະກອບດ້ວຍສອງຄຸ້ມບ້ານນ້ອຍຊື່ເຜົາຢອຍ³ (ນາຖິ່ນ 45 ຄົວເຮືອນ ແລະ ຕະຫລາກນາຖິ່ນ 33 ຄົວເຮືອນ) ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ຫ່າງກັນສາມກິໂລແມັດ. ຈຸດທີ່ໜ້າສັງເກດຂອງການສຶກສານີ້ຄືເຖິງແມ່ນວ່າ ພວກເຂົາຈະຖືກຮວມເຂົ້າກັນເປັນບ້ານດຽວໃນປີ 1998, ພວກເຂົາເຈົ້າກໍຍັງສືບຕໍ່ຮັກສາລັກສະນະທີ່ແຍກກັນຢູ່ຕ່າງຫາກ. ເຂົ້າແມ່ນປູກເພື່ອການບໍລິໂພກພາຍໃນເຮືອນ, ແລະ ບໍ່ມີການປູກເຂົ້າໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ. ແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດແມ່ນ ມາຈາກສັດ ລ້ຽງ (ງົວ, ໝູ ແລະ ໄກ) ແລະ ຮອງລົງມາແມ່ນມາຈາກຫຍ້າທີ່ໃຊ້ເຮັດຝອຍ. ແຜນທີ່ຕັ້ງແມ່ນສະແດງຢູ່ໃນ ຮູບ ສະແດງທີ່ 1.

2. ການອະທິບາຍຂະບວນການ

³ ຊື່ເຜົາຢອຍ ຫຼື ໄທໂຍ, ຄາດວ່າຈະມີຈຳນວນປະມານ 1,500 ຄົນທີ່ຢູ່ພາຍໃນແຂວງຄຳມ່ວນ, ເຖິງຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງບາງຢ່າງ ດ້ານພາສາທ້ອງຖິ່ນ, ແຕ່ພວກເຂົາກໍມີຄວາມຄ້າຍຄືທາງດ້ານເຊື້ອສາຍແລະວັດທະນະທຳກັບເຜົາລາວລຸ່ມ.

ການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ແກ່ບ້ານຕະຫຼາກຖິ່ນແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງຂະບວນການທີ່ໃຊ້ເວລາ 05 ປີ, ເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 2011 ໃນເວລາທີ່ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ແນະນຳຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບກົດໝາຍເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານທີ່ດິນ. ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂອງໜ່ວຍງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນບ້ານກໍ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນເຊັ່ນດຽວກັນ ເຊິ່ງມັນສາມາດສົ່ງເສີມສິດຂອງຊາວບ້ານກັບຂະແໜງການຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ຈາກຜືນຖານດັ່ງກ່າວ, ອົງການ ຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ຫຼື PLUP.

ໃນຖານະເປັນຂະບວນການທີ່ເປັນທາງການ, PLUP ໄດ້ລິເລີ່ມນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2003, ໃນເວລານັ້ນ ໂຄງການທີ່ສະໜັບສະໜູນກອງທຶນໂດຍຜູ້ໃຫ້ທຶນຫຼາຍໂຄງການ ເພີ່ມຄວາມສົນໃຈໃສ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນເຂົ້າໃນວິທີການວາງແຜນການ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມີຢູ່ (GIZ, 2015). ມັນໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີປຶ້ມຄູ່ມືໃນປີ 2010 ເຊິ່ງຖືກຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານໃນຫົວຂໍ້ “ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ”. ປຶ້ມຄູ່ມື PLUP ອາດຈະແບ່ງອອກເປັນສອງຂັ້ນຕອນ. ຂັ້ນຕອນອິດແມ່ນມີການຈັດປະເພດ ແລະ ແບ່ງເຂດດິນໃນຂັ້ນບ້ານ ແລະ ສ້າງບົດ ລາຍງານໂດຍມີແຜນທີ່ ເຊິ່ງສາມາດອະນຸມັດໂດຍອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ. ຂັ້ນຕອນທີສອງແມ່ນ ການຂຶ້ນທະບຽນດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ, ເຊິ່ງເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ໃຊ້ເວລາດົນກວ່າ, ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອມັກຈະເຮັດບໍ່ສຳເລັດຢູ່ເລື້ອຍໆ. ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນຢ່າງເຕັມທີ່, ແລະ ຈະສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ເພາະມີຄວາມເຊື່ອວ່າມີແຕ່ການປະຕິບັດຕາມຂະບວນການຢ່າງເປັນລະບົບເທົ່ານັ້ນ ຊາວບ້ານຈຶ່ງຈະ ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປົກສາຫາລືກ່ຽວກັບດິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງເຂົາເຈົ້າ (ກ່ອງຂໍ້ ຄວາມ ທີ 1).

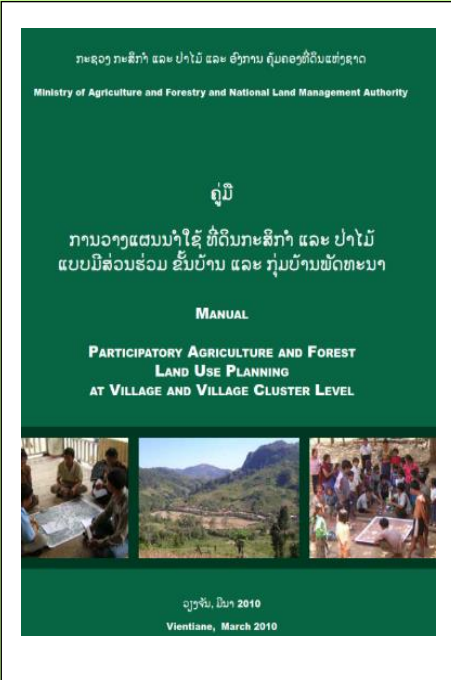
ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ 1. ຂະບວນການ PLUP ຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ນຳໄປສູ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໄດ້ແນວໃດ

ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ, PLUP ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານ, ເຊິ່ງເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກທັງໝົດໃນຊຸມຊົນ, ປະກອບມີເພດຍິງ, ຊາວໜຸ່ມເຊິ່ງເປັນຜູ້ທີ່ມັກຈະບໍ່ຖືກລວມຢູ່ໃນການຕັດສິນໃຈຂອງຊຸມຊົນ.

ໂດຍການອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແລະ ພະນັກງານຂອງລັດ, ຊາວບ້ານຈຳແນກເຂດແດນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າຮ່ວມກັບບ້ານອື່ນ, ເຮັດວຽກໂດຍເບິ່ງຕົວຢ່າງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ແລະ ຝຶກລະນາຄວາມຕ້ອງການໃນອະນາຄົດ.

ໄດ້ມີການສ້າງແຜນທີ່ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງຂັ້ນບ້ານໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຊາວບ້ານສາມາດບໍລິຫານທີ່ດິນເພື່ອສະໜອງຄວາມຕ້ອງການເຫຼົ່ານີ້ຕາມກົດໝາຍ, ແລະ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານທຸກຄົນສາມາດໄດ້ຜົນປະໂຫຍດ. ໂດຍການລົງເຮັດວຽກກັບຊາວບ້ານປະຈຳ, ຊາວບ້ານສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ, ມີຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ຮັບຮູ້ເຂົ້າໃຈໃນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຂັ້ນຕອນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອອອກໃບຕາດິນ.

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ການສຳພາດທີມງານ ຊິດເຊ-ລາວ

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ມີແຜນທີ່ຈະດຳເນີນການ PLUP ຢູ່ 20 ໜູ່ບ້ານເປົ້າໝາຍໃນເມືອງຍົມມະລາດ ແລະ ເມືອງມະຫາ ໄຊ ໃນຊ່ວງໄລຍະ 06 ປີຈົນເຖິງປີ 2016. ແຕ່ໃນທີ່ສຸດ, ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ແມ່ນສາມາດເຮັດສຳເລັດໄດ້ພຽງແຕ່

14 ບ້ານ ເນື່ອງຈາກວ່າໃນອີກ 06 ໝູ່ບ້ານມີການບໍ່ເຫັນພ້ອມກ່ຽວກັບທີ່ຕັ້ງເຂດແດນຂອງບ້ານກັບບ້ານໃກ້ຄຽງຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.⁴

ໃນບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, PLUP ໄດ້ສໍາເລັດໃນປີ 2011 ໃນທັງສອງຄຸ້ມບ້ານນ້ອຍເຊິ່ງລວມກັນເປັນໜຶ່ງບ້ານ, ໂດຍທີ່ເນື້ອທີ່ດິນ 1,593 ເຮັກຕາໄດ້ຖືກແຕ່ມລົງໃນເຂດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນນໍາພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງຄໍາມ່ວນ. ເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່ນີ້(765ຮຕ)ເປັນພູເຂົາຫີນປູນ, ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດແປງເຂດໄດ້ ວ່າເປັນທີ່ດິນກະສິກໍາຫຼືປ່າໄມ້ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1). ບົດລາຍງານ PLUP ໄດ້ກ່າວວ່າເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຄອບຄົວທັງ ໝົດແມ່ນຂາດເຂົ້າກິນ ເນື່ອງຈາກເນື້ອທີ່ນໍາຂອງພວກເຂົາ ເຈົ້າບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ບໍ່ມີຊົນລະປະທານ⁵.

ໃນຂະນະທີ່ອົງການຊິດເຊ-ລາວຄາດຫວັງທີ່ຈະເລີ່ມການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນປີ 2013 ໃຫ້ແກ່ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ແລະ ບ້ານອື່ນໆທີ່ໄດ້ສໍາເລັດການສ້າງ PLUP, ການດໍາເນີນການແມ່ນຖືກແກ່ຍາວໂດຍແຂວງ ຍ້ອນວ່າຍັງບໍ່ມີຂັ້ນຕອນຢ່າງເປັນທາງການເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໃນຂ້າງເທິງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນເດືອນ ມີນາ ປີ 2014, ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ (ບໍ່ແມ່ນໃບຕາດິນຊຸມຊົນ) ໃຫ້ແກ່ 14 ບ້ານທີ່ໄດ້ຖືກຍົກຍ້າຍ ຈັດສັນໃນເມືອງ ນາກາຍ, ເຊິ່ງຢູ່ໃນແຂວງຄໍາມ່ວນເຊັ່ນດຽວກັນ, ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດແບບພິເສດ ເຊິ່ງຖືກຄໍ້າປະກັນໂດຍຜູ້ ສະໜັບສະໜູນໂຄງການ (ລວມທັງທະນາຄານໂລກ) ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຈໍາເປັນຕ້ອງຍິ່ງຍືນວ່າ ສິ່ງດັ່ງກ່າວເປັນໂຄງການຕົວແບບ (Schneider, 2014). ໃນໄລຍະຕໍ່ມາ, ໂຄງການຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນ ຫີນໜາມໜໍ່ (Hin Nam No Biodiversity Project), ສະໜັບສະໜູນໂດຍອົງການ GIZ ໃນພາກກາງ, ສາມາດເຮັດໃຫ້ ພະແນກຊັບພະຍາກອນ ທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຄໍາມ່ວນ ເພື່ອອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່⁶ ໃນເນື້ອທີ່ 21 ຮຕ ໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານໆໜອງ ປິງ, ເມືອງບົວລະພາ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ມີຖ້ຳທ້ອງຖິ່ນທີ່ດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວຈໍານວນຫຼາຍແລະ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄົນພາຍນອກຕ້ອງ ການທີ່ຈະພັດທະນາພື້ນທີ່ໃນຮູບແບບການສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດ (Joost Foppes,pers.comm. 8/12/16). ອົງການຊິດເຊ-ລາວເຊື່ອໝັ້ນວ່າໃບຕາດິນເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ເປັນແບບຢ່າງທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບ

⁴ມັນເປັນການປະຕິບັດຮ່ວມກັນເພື່ອດໍາເນີນການສ້າງ PLUP ໃນລະດັບເຂດ (*ກຸ່ມບ້ານ*) ໃນ ສປປ ລາວ, ສະນັ້ນ ກຸ່ມບ້ານຕ້ອງໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີຮ່ວມກັນໃນເຂດແດນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃນເວລາດຽວກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ເລືອກທີ່ຈະແນໃສ່ຊັບພະຍາກອນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃນບ້ານທີ່ທຸກກວ່າ ແລະ ຫ່າງໄກກວ່າ, ໝາຍຄວາມວ່າກຸ່ມບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງພວກເຂົາເຈົ້າແມ່ນຢູ່ແບບກະແຈກກະຈາຍໃນທຸກຫີນແຫ່ງໃນສອງເມືອງ.

⁵ໃນເວລາທີ່ຮຽບຮຽງກໍລະນີສຶກສານີ້, ເຈົ້າໜ້າທີ່ບ້ານລາຍງານວ່າມີ 10 ຄອບຄົວແມ່ນຂາດເຂົ້າກິນ, ໂດຍການອະທິບາຍເພີ່ມຕື່ມວ່າຊາວນາບໍ່ມີເງິນພຽງພໍທີ່ຈະສາມາດຊື້ປຸ້ຍໄດ້. ການຂາດເຂົ້າກິນສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ໂດຍການຍົມນໍາຜິ່ນນ້ອງ ຫຼື ການຂາຍສັດລ້ຽງ.

⁶ ໃນທາງວິຊາການ ດິນຊຸມຊົນແມ່ນໃສ່ຊື່ເປັນ *ດິນລວມໝູ່*, ຫຼື ດິນຂອງລວມໝູ່, ເພາະວ່າຍັງບໍ່ມີການຈັດປະເພດຊື່ຂອງຊຸມຊົນ (*ດິນ ຊຸມຊົນ*) ພາຍໃນລະບົບຄອບຄົວເຕີຂອງພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຜະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອດຳເນີນການໃນຕໍ່ໜ້າໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໃນປີ 2016.

ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນໄດ້ຖືກຄັດເລືອກເປັນພື້ນທີ່ທຳອິດໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໂດຍພະນັກງານເມືອງ ແລະ ອົງການຊົດເຊ-ລາວ ເພາະວ່າເປັນບ້ານທີ່ມີເງື່ອນໄຂຄື: ມີການນຳທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ບໍ່ມີການແປງແຍກພາຍໃນ ແລະ ມີທີ່ດິນກະສິກຳບໍ່ຝຽງຜໍ. ອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງຄວາມພະຍາມຄັ້ງທຳອິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃຫ້ປະສິບຜົນສຳເລັດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ລັດຖະບານຈະຍອມຮັບຮູບແບບຂອງໃບຕາດິນນີ້ວ່າເປັນທາງເລືອກໃນອະນາຄົດທີ່ໃຊ້ປະຕິບັດໄດ້, ສະນັ້ນ ພວກເຂົາໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດໃນການເລືອກພື້ນທີ່ເຊິ່ງສາມາດ “ຄຸ້ມຄອງໄດ້ດີ” ໂດຍບ້ານເອງໃນໄລຍະຍາວ. ອິດທິຜົນຂອງຮູບແບບ ‘ການຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຮັບມອບສິດ’ ທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນຕອນຕົ້ນແມ່ນປະກົດໃຫ້ເຫັນເປັນທີ່ຊັດເຈນ, ແລະ ຊື່ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງກັນຄືຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງທີ່“ດີ” ເປັນເງື່ອນໄຂເບື້ອງຕົ້ນໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ເປັນເງື່ອນໄຂເບື້ອງຕົ້ນໃນການອອກໃບຕາດິນສ່ວນຕົວ ໃນ ສປປ.ລາວ. ເຫດຜົນຂອງອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໃນການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການບໍລິຫານຈັດການທີ່ດິນແມ່ນໄດ້ສະແດງໃນ ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 2.

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 2. ເຫດຜົນຂອງອົງການຊົດເຊ-ລາວ ທີ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພື້ນທີ່ອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃຫ້ມີການ ‘ຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ’

- ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເປັນເງື່ອນໄຂຂອງຂະບວນການ PLUP, ເຊິ່ງອົງການຊົດເຊ-ລາວ ແລະ ຄຸຮ່ວມວຽກກໍ່ຄືລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນໄດ້ປະຕິບັດຕາມ. ສຳລັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ປຶ້ມຄູ່ມື PLUP ໄດ້ກ່າວວ່າ: *ໄດ້ອະທິບາຍ ໃນເອກະສານທີ່ຂຽນກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຂອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຊິ່ງຈະກ່ຽວພັນເຖິງປະເພດທີ່ດິນຊຸມ ຊົນ, ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນບ້ານເປັນເອກະສານອຳນວຍ (ໜ້າ 60).*
- ແຜນການຄຸ້ມຄອງໄດ້ຖືກພິຈາລະນາເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມນ່າເຊື່ອຖືຫຼາຍຂຶ້ນ ໃຫ້ແກ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເພາະວ່າມັນໄດ້ຖືກອອກແບບເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຊັບພະຍາກອນໄດ້ຖືກຊົມໃຊ້ຢ່າງຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວ, ແລະ ທີ່ດິນຕອນນັ້ນຈະຖືກນຳໃຊ້ໃນຮູບແບບທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ. ເຫດຜົນເຊັ່ນດຽວກັນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນອົງການຈັດຕັ້ງເພື່ອສັງຄົມອື່ນໆ ທີ່ເຮັດວຽກຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນ ໃນ ສປປ.ລາວ (ຕົວຢ່າງ, ອົງການ GAPE ສຳລັບການແປງເຂດສະຫງວນຂອງຊຸມຊົນ, ໂຄງການ TABI ການເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ ແລະ ໂຄງການ GRET ກ່ຽວກັບປ່າໄມ້ໄຜ່).
- ອົງການຊົດເຊ-ລາວມີໜ້າທີ່ກ່ຽວກັບການສ້າງຄວາມຍຸຕິທຳໃນສັງຄົມ, ວາງກົດລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກກວ່າສາມາດເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນຊຸມຊົນໄດ້ຢ່າງສະເໝີພາບ.
- ພື້ນທີ່ແມ່ນມີຄວາມສຽງສູງທີ່ຈະຖືກຍຶດຈາກບຸກຄົນພາຍນອກຖ້າຫາກວ່າຊຸມຊົນບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ເນື່ອງຈາກວ່າລັດຖະບານຮັບຮູ້ວ່າການຄຸ້ມຄອງທີ່ເຂັ້ມແຂງເທົ່າກັບການມີຄວາມຮູ້ສຶກເປັນເຈົ້າຂອງເອງ. ເຫດຜົນນີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບເຫດຜົນ ‘ການແກ້ໄຂໃຫ້ມີລະບຽບການ’ ທີ່ກ່າວໄວ້ໂດຍ Dywer (2015) , ດ້ວຍເຫດນີ້, ການຄຸ້ມຄອງໃຫ້ມີ ‘ເຮັດໃຫ້ມີລະບຽບການ’ ໝາຍເຖິງການປົກປ້ອງການຍຶດທີ່ດິນ.

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ການສຳພາດທີມງານ ຊົດເຊ-ລາວ

ຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃຊ້ເວລາຢູ່ 14 ວັນ, ໂດຍທີ່ພະນັກງານຈາກອົງການຊົດເຊ-ລາວ ແລະ ພະນັກງານເມືອງ⁷ ໄດ້ມີແບ່ງການລົງເຮັດວຽກຢູ່ບ້ານ ໂດຍແຍກອອກເປັນສາມບ້ານໃນຊ່ວງເດືອນມີນາ ແລະ ເດືອນພຶດສະພາ 2016. ໃນຊ່ວງການລົງເຮັດວຽກຄັ້ງທຳອິດ, ເປົ້າໝາຍຂອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແມ່ນເພື່ອອະທິບາຍ ແລະ ມີການຕົກລົງເພື່ອບັນລຸກຽວກັບຕອນດິນທີ່ຈະຖືກເລືອກເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເຊິ່ງມີການແຍກປະຊຸມລະຫວ່າງເພດຍິງ ແລະ ເພດຊາຍ, ຊາວບ້ານຈາກບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ໄດ້ກຳນົດຜູ້ທີ່ໜຶ່ງຕອນເຊິ່ງໃກ້ກັບຕອນດິນທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຕາມປະເພນີ ເພື່ອ ປຸກພຶດໃຫ້ແກ່ການບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ, ຕົວຢ່າງ: ໝາກກ້ວຍ, ໝາກເຜັດ ແລະ ຜັກຕ່າງ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ໝາກກ້ວຍ ບາງສ່ວນໄດ້ເອົາໄປຂາຍໃນຕະຫຼາດລ້ຽງຄັ້ງ ເຊິ່ງຫ່າງອອກໄປສີ່ກິໂລແມັດໄປທາງທິດຕາເວັນອອກ. ໃນຂະນະທີ່ຍັງບໍ່ມີກົດລະບຽບ (ຕົວຢ່າງ, ເອກະສານທີ່ຂຽນເປັນລາຍລັກອັກສອນ) ຢ່າງເປັນທາງການໃນໝູ່ບ້ານ ເພື່ອຈັດສັນດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນແຕ່ລະປີ, ນາຍບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ ຕອນດິນດັ່ງກ່າວແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ແຕ່ຊາວບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນເທົ່ານັ້ນ, ແລະ ສະນັ້ນບໍ່ມີໃຜທີ່ຈະມາອ້າງສິດເພື່ອ 'ຮຽກຮ້ອງ' ກຳມະສິດໃນດິນຕອນດັ່ງກ່າວເພື່ອຈຸດປະສົງ ໃຫ້ເປັນສິດທິຊັບສິນສ່ວນບຸກຄົນ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນມີທີ່ດິນກະສິກຳພຽງແຕ່ 3-4 ຮຕ ເຊິ່ງ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນດິນ 'ສຳຮອງ' ແລະ ອົງການຊົດເຊ-ລາວ ລົງຄວາມເຫັນວ່າມັນບໍ່ຄຸ້ມຄ່າທີ່ຈະເສຍເວລາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ໃນລົງເຮັດວຽກຄັ້ງທີສອງ, ໄດ້ມີການສຳຫຼວດເບື້ອງຕົ້ນເພື່ອກວດສອບເຂດແດນທີ່ໄດ້ຖືກສະເໜີ ໃນພື້ນທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ ການຄັດເລືອກໃນບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ແລະ ລະບຽບການໃນການນຳໃຊ້ດິນໄດ້ຖືກຂຽນອອກມາ. ການລົງເຮັດວຽກຄັ້ງ ທີ່ສາມປະກອບໄປດ້ວຍການສຳຫຼວດແບບເປັນທາງການ ໂດຍການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ຮ່ວມກັບພະນັກງານຈາກພະແນກ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຮູບສະແດງທີ່ 2).

⁷ພະນັກງານທ້ອງຖານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ແລະ ພະແນກພາຍໃນ, ຕິດຕາມເຮັດວຽກຮ່ວມກັບອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໃນການລົງສຳຫຼວດໃນໜ້າວຽກຂອງຕົນ ເພາະເປັນການຕິດຕາມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງເພື່ອສັງຄົມ (CSOs)

**ຮູບສະແດງທີ່ 2. ທີ່ມງານຈາກພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເຄື່ອງມື
ວັດແທກຂອງພວກເຂົາ ເຊິ່ງສະແດງຜາຫີນທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບທີ່ດິນຊຸມຊົນ
(ພາບໂດຍ. ອົງການຊິດເຊ-ລາວ)**

ໃບຢັ້ງຢືນໃບຕາດິນລວມໝູ່ໄດ້ອອກຢ່າງເປັນທາງການໃນວັນທີ 18 ກໍລະກົດ 2016 (ຮູບສະແດງທີ່3). ຫຼັງຈາກນັ້ນຕ້ອງປະກາດແຈ້ງການຕໍ່ສາທະລະນະເປັນເວລາ 30 ວັນ, ຕາມຄຳສັ່ງແນະນຳຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນ ສະບັບເລກທີ 6036/2014, ກ່ອນໜ້າທີ່ມັນຈະຖືກມອບຢ່າງເປັນທາງການໃຫ້ແກ່ບ້ານ.

ການສະຫຼຸບຂະບວນການການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນແມ່ນຢູ່ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ 2.

ໃນເວລາທີ່ຖືກຖາມວ່າ ສາມາດເຮັດໃຫ້ຂະບວນການອອກໃບຕາດິນສາມາດມີໃນໄລຍະສັ້ນລົງໄດ້ບໍ່,ພະນັກງານຊິດເຊ-ລາວ ຕອບວ່າ ໄດ້ແຕ່ສິ່ງນີ້ຈະມາເຮັດໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານຫລຸດນ້ອຍລົງ. ສຳລັບກົດຈະກຳ ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນຕໍ່ອະນາຄົດ, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ແນະນຳວ່າ ມັນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຂໍເວລາເພີ່ມ ຕື່ມເພື່ອສົ່ງເສີມຊຸກຍູ້ໃຫ້ໄວໜຸ່ມສາວເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ກອງປະຊຸມທີ່ຜ່ານມາມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ສູງ ອາຍຸ ‘ຫົວໜ້າຄອບຄົວ’ແທນທີ່ຈະເປັນລູກຂອງພວກເຂົາເຊິ່ງເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ທີ່ດິນເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະ ໃນມື້ໜຶ່ງພວກເຂົາຈະ ມີຄອບຄົວເປັນຂອງຕົນເອງ. ຂະບວນການສາມຂັ້ນຕອນທີ່ເຄີຍໃຊ້ມາໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າເໝາະສົມໂດຍຊາວບ້ານ ແລະ ອົງການຊິດເຊ-ລາວ, ເນື່ອງຈາກວ່າ “ຖ້າຫາກເຮັດສຳເລັດໃນຂັ້ນຕອນດຽວ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຊາວບ້ານຈະບໍ່ມີເວລາໃນການມີ ສ່ວນຮ່ວມ.” ສິ່ງນີ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນວ່າການມີສ່ວນຮ່ວມເຕັມຮູບແບບແມ່ນມີຄຸນຄ່າ ເຊິ່ງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແລະ ອົງການ ຈັດຕັ້ງເພື່ອສົ່ງຄືມສ່ວນຫຼາຍຕ້ອງການໃນການເຮັດວຽກກັບຊາວບ້ານຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
 ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຕັ້ງຕອນໃນ : 12.005.0084
 ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ແຂວງ : ຄຳມ່ວນ
 ສິ່ງແວດລ້ອມປະຈຳແຂວງບະກອນ **ໃບຕາດິນລວມໝູ່** ເມືອງ : ຍົມມະລາດ
 ເລກທີ : 1 ບ້ານ : ຕະຫຼາກ
 ອອກຄັ້ງທີ : 1 ໜ່ວຍ :

ອອກໃຫ້ແກ່ : ທີ່ດິນລວມໝູ່ (ກວນຕະຫລອກ)
 ຜູ້ໝາຍການນຳໃຊ້ : ເຮັດສ່ວນ
 ປະເພດດິນ : ກະສິກຳ-ດິນສວມ ເຂດ : ທົ່ງແຫຼງ-ສົນນະບົດ
 ປຶ້ມສະບຽນທີ່ດິນເຫຼື້ມທີ : 1 ໃບທີ : 1 ແຜນທີ່ຕາດິນເລກທີ : A-566-942
 ຕອນຕົ້ນເລກທີ : 1 ເນື້ອທີ່ດິນ : 415,976 ຕາແມັດ
 ມາດຕາສ່ວນ : 1/10000

ແຜນທີ່ຕອນດິນ

2

ຜາຫີນ

ອອກໃຫ້ທີ່ : ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ວັນທີ : 18 ເດືອນ : 7 ປີ : 2016
 ຫົວໜ້າພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຫົວໜ້າຂະແໜງດິນຕອງທີ່ດິນ

ຄຳໄໝ ເພັງແພງເມືອງ **ແກ້ວບຸນຂວັນ ໄຊຍະວິງສາ**

ຮູບສະແດງທີ່ 3: ໃບຕາດິນລວມໝູ່ທີ່ອອກໃຫ້ແກ່ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ້ນ, ໂດຍມີລາຍເຊັນຈາກຫົວໜ້າພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຄຳມ່ວນ

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການດຳເນີນການ ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແມ່ນໃບຕາດິນລວມໝູ່ໃນເນື້ອທີ່ 41.6 ຮຕ ໄດ້ຖືກມອບໃຫ້ ແກ່ 33 ຄອບຄົວໃນບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນໃນເດືອນພະຈິກ ປີ 2016. ເຖິງແມ່ນວ່າດິນໄດ້ອອກໃບຕາດິນໃຫ້ເປັນຂອງລວມ ໝູ່ໃນທາງວິຊາການ, ມັນໄດ້ຖືກພິຈາລະນາໂດຍທຸກຝ່າຍວ່າເປັນຂອງຊຸມຊົນ. ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າຊາວບ້ານທຸກຄົນພາຍໃນ ບ້ານຕະຫຼາກມີສິດທີ່ຈະນຳໃຊ້ທີ່ດິນ: ເຊິ່ງລວມເຖິງຄົນພາຍນອກທີ່ຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ໃນບ້ານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຊາວບ້ານນາ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ຫ່າງອອກໄປ 03 ກິໂລແມັດທາງທິດຕາເວັນຕົກແມ່ນຖືກຍົກເວັ້ນຈາກການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນນີ້ ເນື່ອງຈາກດິນຕອນ ນີ້ເປັນພື້ນທີ່ນຳໃຊ້ຕາມປະເພນີຂອງບ້ານຕະຫຼາກ (ກ່ອນສອງໝູ່ບ້ານຈະລວມເຂົ້າກັນ)⁸

ໃນທາງພູມິປະເທດ, ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ແມ່ນຢູ່ໃນຊ່ອງວ່າງລະຫວ່າງພູເຂົາຫີນໃນທາງທິດເໜືອ (ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ) ແລະ ທາງທິດໃຕ້, ໝາຍຄວາມວ່າ ດິນທີ່ສາມາດເຮັດການຜະລິດໄດ້ແມ່ນຢູ່ໃນຮ່ອມພູທາງທິດຕາເວັນອອກ-ຕາເວັນຕົກຂອງ ນ້ຳອິນ (ເບິ່ງໃນຮູບສະແດງທີ່ 4). ການຢ່າງແມ່ນງ່າຍ ໂດຍໃຊ້ເວລາພຽງ 10 ນາທີເພື່ອຂ້າມນ້ຳ ອິນ (ຜ່ານຂົວໄມ້ໄຜ່ໃນລະດູຝົນ) ເພື່ອໄປຫາທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ເຊິ່ງເປັນຊ່ອງແຄບລະຫວ່າງພູເຂົາຫີນໃນຫົວມຸມດ້ານຕາເວັນ ຕົກສຽງເໜືອ. ເປັນການງ່າຍທີ່ຈະສ້າງຮົ່ວກັນໃນຊ່ອງວ່າງແຄບນີ້ເພື່ອປ້ອງກັນຈາກງົວຄວາຍ, ນັ້ນຄືເຫດຜົນທີ່ພື້ນທີ່ຖືກນຳ ໃຊ້ໃຫ້ເປັນດິນປະເພນີສຳລັບການປູກຝັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມີພຽງແຕ່ 15 ຮຕ (ຫຼື ໜຶ່ງໃນສາມຂອງພື້ນທີ່ຊ່ອງອອກໃບຕາ ດິນ)ໄປທາງດ້ານທິດຕາເວັນອອກທີ່ເໝາະກັບການປູກຝັງ, ສ່ວນດ້ານທິດຕາເວັນຕົກໄດ້ຖືກໃຊ້ເປັນບໍ່ຫິນແຮ່ໃນຊ່ອງການກໍ່ ສ້າງທາງປູຢ່າງຜ່ານໝູ່ບ້ານໃນປີ 2002/2003, ແລະປະຈຸບັນສາມາດນຳໃຊ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຈາກທັດສະນະຂອງຊາວ ບ້ານແມ່ນມີຄວາມສົມເຫດຜົນທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນໃນພື້ນທີ່ທັງໝົດ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງໃນອະນາຄົດ ແລະ ເພື່ອ ຄວບຄຸມການຊຸດຄົ້ນຫິນແຮ່ເພີ່ມຕື່ມທີ່ອາດຈະເປັນໄປໄດ້ໃນເວລາທີ່ຖະໜົນຫິນທາງຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນອະນາຄົດ.

ທີ່ດິນຊຸມຊົນແມ່ນໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງໂດຍຄະນະກຳມະການ 08 ຄົນຈາກບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, ເຊິ່ງປະກອບມີຜູ້ທີ່ມາຈາກການເລືອກຕັ້ງໃນບ້ານ⁹ ແລະ ໂດຍການເປັນປະທານຂອງນາຍບ້ານ. ກິດລະບຽບທີ່ວ່າງອອກໂດຍຊຸມຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານດິນ (ເບິ່ງໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 3) ອະນຸຍາດໃຫ້ໜຶ່ງຄອບຄົວໄດ້ຮັບການຈັດສັນດິນໃນເນື້ອທີ່ສູງສຸດບໍ່ເກີນ 2,500 ຕາແມັດຕໍ່ຄອບຄົວ, ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ພື້ນທີ່ໜ້າເໝາະສົມໃນການປູກຝັງທັງໝົດສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ທັງໝົດ 60 ຄອບຄົວເປັນການຖາວອນ.

⁸ຄວາມຈິງມີຢູ່ວ່າມີພຽງກຸ່ມຢ່ອຍໜຶ່ງຂອງບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນສາມາດນຳໃຊ້ດິນຕອນນີ້ (ບ້ານ ຕະຫຼາກ) ໝາຍຄວາມວ່າໃບຕາດິນນີ້ ບໍ່ໄດ້ເປັນຂອງລວມໝູ່ທັງໝົດ (ເນື່ອງຈາກຜູ້ຍ້າຍເຂົ້າມາໃໝ່ກໍ່ມີສິດໃນການນຳໃຊ້) ຫຼື ເປັນຂອງຊຸມຊົນທັງໝົດ (ເນື່ອງຈາກບ້ານນາຖິ່ນບໍ່ໄດ້ລວມຢູ່).

⁹ເຈົ້າໜ້າທີ່ໝູ່ບ້ານທີ່ເປັນຕົວແທນໃນຄະນະກຳມະການປະກອບມີ ນາຍບ້ານ, ຮອງນາຍບ້ານ, ແນວໂຮມບ້ານ, ຕຳຫຼວດ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ພະນັກງານປ່າໄມ້, ພະນັກງານທີ່ດິນ ແລະ ຊາວໝູ່ບ້ານ.

ຫຼັກການຄວາມຍຸຕິທຳທາງສັງຄົມຂອງອົງການຊົດເຊ-ລາວ ໄດ້ສະທ້ອນໃນກົດລະບຽບ, ເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບຸລິມະສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນສຳລັບຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ. ຫຼັກການຍັງກຳນົດຕື່ມວ່າ ໄລຍະເວລາການນຳໃຊ້ດິນສູງສຸດແມ່ນຫ້າປີ, ດ້ວຍເຫດນັ້ນຈຶ່ງໜັ້ນໃຈວ່າມີພຽງແຕ່ຜິດໄລຍະສິ້ນເຊິ່ງເໝາະສົມໃນການເປັນເປັນອາຫານຈະໄດ້ຖືກປຸກ. ໃນຖານະທີ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນການສະໜັບສະໜູນການຕິດຕາມ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າທີ່ດິນໄດ້ສືບຕໍ່ຖືກ“ຄຸ້ມຄອງ”, ອົງການຊົດເຊ-ລາວໄດ້ມອບເງິນກອງທຶນບ້ານຈຳນວນ 500 ໂດລາສະຫະລັດ ເຊິ່ງຊາວບ້ານມີຄວາມຕ້ອງການຈະໃຊ້ເພື່ອສ້າງຝາຍຂະໜາດນ້ອຍພາຍໃນຂອບເຂດຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີນ້ຳໃຊ້ຕະຫຼອດປີ, ແລະ ເພື່ອສ້າງສວນກ້າເບ້ຍໄມ້ຂອງບ້ານໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອປຸກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກໃນເນື້ອທີ່ບາງສ່ວນໂດຍທີ່ຊຸມຊົນເປັນເຈົ້າຂອງ.¹⁰

ຮູບສະແດງທີ່ 4: ແຜນທີ່ຈາກ ກູໂກນ ເພື່ອສະແດງທີ່ຕັ້ງຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນໃນບ້ານ ຕະຫຼາກນາຕິນ, ແລະ ມຸມ ລັກສະນະຂອງພູເຂົາຫີນທີ່ອ້ອມຮອບໜູ່ບ້ານ.

¹⁰ອົງການຊົດເຊ-ລາວມີຄວາມຊັ້ນເຈນວ່າເງິນທຶນນີ້ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍແບບສະເພາະເພື່ອແນໃສ່ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ .

ກອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 3. ທັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກ່ຽວກັບມູນຄ່າຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ

ຊາວບ້ານເຊື່ອວ່າການຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການກ່ຽວກັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຈະສາມາດປົກປ້ອງດິນຕອນນີ້ໄວ້ໃຫ້ແກ່ລຸ້ນລູກຫຼານໃນອະນາຄົດ.

ຖ້າຫາກບໍ່ມີການປົກປ້ອງດິນຕອນນີ້, ອາດຈະມີບາງຄົນພະຍາຍາມຈະຂາຍດິນຕອນນີ້ແບບຜິດກົດໝາຍໃນອະນາຄົດ. ເຖິງວ່າມັນຍັງບໍ່ມີຄ່າໃນດຽວນີ້, ດິນທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບທິນທາງໃນໝູ່ບ້ານຂອງເຮົາສາມາດຂາຍໄດ້ 2-300,000 ບາດ ຕໍ່ເຮັກຕາ (ຄະນະກຳມະການບ້ານ, 24/11/16).

ແມ່ຍິງໃນໝູ່ບ້ານລາຍງານວ່າພວກເຂົາໃຊ້ເວລາຫຼາຍໃນການເຮັດສວນຄົວເພາະວ່າມັນມີຄວາມສະດວກໃນທີ່ຕັ້ງແລະ ພວກເຂົາສາມາດຢ່າງໄປໃນໄລຍະເວລາທີ່ສັ້ນ. ສິ່ງນີ້ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີເວລາຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອໃຊ້ເວລາໃນໜ້າວຽກຂອງຄອບຄົວ.

ມັນບໍ່ແມ່ນເລື່ອງງ່າຍສຳລັບພວກເຮົາທີ່ຈະປູກສວນຜັກໃກ້ກັບເຮືອນຂອງພວກເຮົາ ເພາະວ່າໄດ້ມີຄວາມເສັ້ນຫາຍທີ່ເກີດມາຈາກສັດລ້ຽງ (ນາງ ສຸກ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງບ້ານ, 24/11/16).

ອົງການຊິດເຊ-ລາວເຊື່ອວ່າ ຕົ້ນທຶນ ແລະ ເວລາທີ່ໄດ້ລົງທຶນໄປໃນຂະບວນການແມ່ນຄຸ້ມຄ່າ, ເພາະມັນໄດ້ປົກປ້ອງທີ່ດິນຂອງບ້ານຈາກຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຍຶດເອົາດິນ.

ໃນເວລາທີ່ບໍລິສັດເຂົ້າມາແຂວງຄຳມ່ວນ, ໄດ້ມີແຮງກົດດັນຕໍ່ກັບຊາວບ້ານເພື່ອຍືນຍອມມອບດິນໃຫ້ພວກເຂົາ, ບາງຄັ້ງໄດ້ລາຄາດີ. ດິນກຳລັງຈະຖືກສູນເສຍ. ໃບຕາດິນຊຸມຊົນເປັນການປົກປ້ອງແບບຜິດເສດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ, ເນື່ອງຈາກມີຫຼາຍກໍລະນີທີ່ນາຍບ້ານ ແລະ ພະນັກງານເມືອງໄດ້ຮ່ວມມືກັນເພື່ອຂາຍດິນຊຸມຊົນ (ທ່ານ ຝິລິລັກ, ຫົວໜ້າໂຄງການພາກສະໜາມ ອົງການ ຊິດເຊ-ລາວ, 23/11/16).

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ສາມາດປະຕິບັດເງື່ອນໄຂຂອງຕົນໃນດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ ໂດຍການຮັບປະກັນວ່າເພດຍິງໄດ້ ຖືກປົກປ້ອງສາທາລິຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ໄດ້ເປັນຕົວແທນໃນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນໃນໝູ່ບ້ານ. ອົງການຍັງປະຕິບັດໄດ້ໃນເປົ້າໝາຍກ່ຽວກັບຄວາມຍຸຕິທຳໃນສັງຄົມໂດຍການຮັບປະກັນວ່າແຕ່ລະຄອບຄົວ, ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງ ຖານະຮັ່ງມີ, ມີໂອກາດໃນການນຳໃຊ້ສ່ວນໜຶ່ງຂອງດິນຕະຫຼອດໄປ.

ພະນັກງານລັດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຈະສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນວິທີການການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ທ່ານແກ້ວບຸນຂ້ວນ, ຫົວໜ້າຂະແໜງຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ຄຳມ່ວນ ກ່າວວ່າ:

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເຮັດວຽກຕາມທິດທາງນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ເຊິ່ງໄດ້ຖືກ ອອກແບບ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ທຸກໆຕອນດິນໃນແຂວງ ຄວນໄດ້ຮັບໃບຕາດິນປະເພດໃດໜຶ່ງ (23/11/16).

ທ່ານຍັງສືບຕໍ່ອີກວ່າ:

ໃນຂະນະທີ່ການອອກໃບຕາດິນໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນການວັດແທກ, ມັນອາດມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນອະນາຄົດທີ່ຈະເພີ່ມປະສິດິພາບ ໂດຍການມອບ ໜ້າທີ່ນີ້ໃຫ້ແກ່ເມືອງ ເພາະວ່າພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຄວາມຮູ້ຫຼາຍກ່ຽວກັບໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ເລືອກຢ່າງຮອບຄອບທີ່ຈະບໍ່ຜັກດັນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນພື້ນທີ່ຕອນດິນທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ໃນບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນດ້ວຍເຫດຜົນສອງປະການ.

ປະການທຳອິດ, ຕົ້ນທຶນໃນການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ແກ່ພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່, ຍົກຕົວຢ່າງປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ 447 ເຮັກຕາ, ແມ່ນບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້. ຕາມທີ່ Stadel (2014) ໄດ້ກ່າວໄວ້, ຍັງບໍ່ມີລະບົບທີ່ຊັດເຈນໃນປະຈຸບັນເພື່ອອອກໃບຕາດິນ ບົນພື້ນຖານຂອງຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດພາບຖ່າຍທາງອາກາດໃນ ສປປ ລາວ. ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າເຂດແດນຂອງພື້ນທີ່ຕອນດິນຂະໜາດໃຫຍ່ຈຳຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແຮງ ງານເພື່ອຢ່າງສຳຫຼວດໂດຍທົມງານຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດ, ເຊິ່ງມີມູນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງສຳລັບອົງກອນນ້ອຍໆເຊັ່ນ ອົງການຊິດເຊ-ລາວ

ເຊິ່ງເປັນ ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຈ່າຍຄ່າທຳນຽມໃນການສຳຫຼວດ, ເຊິ່ງປະກອບມີຄ່າອັດຕາກິນ ແລະ ຄ່າເດີນທາງຂອງນັກສຳຫຼວດ. ອົງການ ຊິດເຊ-ລາວຈຳຕ້ອງໜັ້ນໃຈວ່າການລົງທຶນຂອງອົງກອນໃນການລົງວັດແທກສຳຫຼວດທີ່ດິນຈະເປັນປະໂຫຍດ.

ປະການທີສອງ, ປາຊີມໃຊ້ຂອງບ້ານໄດ້ຮັບການຝຶກຈາກອົງການຊິດເຊ-ລາວວ່າບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະມີການຄຸ້ມຄອງໃນໄລຍະຍາວ ບໍ່ຄຸ້ມທີ່ຈະມາໃຊ້ຈ່າຍໃນການອອກໃບຕາດິນ, ເນື່ອງຈາກມັນບໍ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າ¹¹ເຊິ່ງຈະເປັນແຫຼ່ງອາຫານ ຫຼື ລາຍໄດ້. ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໃນກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 2, ອົງການຊິດເຊ-ລາວຮັບຮູ້ດີເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການຮັບປະກັນວ່າພື້ນທີ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນທັງໝົດໃນຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຂອງມັນ, ແລະສິ່ງນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນເນື້ອທີ່ 41.6 ເຮັກຕາ ໂດຍຜ່ານກົດລະບຽບການນຳໃຊ້ແບບດັ່ງເດີມທີ່ມີຢູ່ເຊິ່ງສາມາດບັນທຶກ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເປັນລະບຽບແບບແຜນໄດ້. ດ້ວຍເຫດຜົນດ້ານ ຕົ້ນທຶນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ເພາະສະນັ້ນ, ຊຸມຊົນບໍ່ມີທາງເລືອກທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່ານີ້ໄດ້.

ຂໍ້ຈຳກັດເພີ່ມເຕີມໃນການຜັນຂະຫຍາຍການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຢ່າງໄວວາແມ່ນຫຼັກການໃນການເຮັດວຽກຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເອງ, ເຊິ່ງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນດ້ານຄຸນນະພາບ, ລວມທັງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ຫຼາຍກວ່າດ້ານປະລິມານ (ພື້ນທີ່ຄວບຄຸມ)

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 4. ຫຼັກການຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງຖືກປະຕິບັດໃນຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ

- ຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນເພື່ອສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການຮັບຮູ້ຢ່າງ ຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໃນເວລາທີ່ອົງການຊິດເຊ-ລາວສິ້ນສຸດລົງ.
- ສະມາຊິກທຸກຄົນໃນຊຸມຊົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບສິດດ້ານກົດໝາຍຂອງພວກເຂົາກ່ຽວກັບທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ແລະ ສາມາດມີຄຳເຫັນໃນການຊົມໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໃນອະນາຄົດ.
- ເລີ່ມຕົ້ນກິດຈະກຳໃນພື້ນທີ່ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງກ່ອນຈະຂະຫຍາຍໃຫ້ໃຫຍ່.
- ຜູ້ຍິງ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ສະມາຊິກທີ່ດ້ອຍໂອກາດຄົນອື່ນໃນຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມທີ່ໃນຂະບວນການອອກໃບຕາດິນເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າແລ້ວ.
- ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນປະກອບມີຕົວແທນທີ່ມາຈາກການເລືອກຕັ້ງເຊິ່ງປະກອບມີ ເພດຍິງ.
- ເຮັດວຽກເພື່ອຄວາມຍຸຕິທຳໃນສັງຄົມໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນໄດ້ຢ່າງສະເໝີພາບກວ່າໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ເພດຍິງ.
- ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກົດລະບຽບຈຳເປັນຕ້ອງມີໄວ້ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ ເຊິ່ງເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກທຸກຄົນ.

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ການສຳພາດທີມງານ ຊິດເຊ-ລາວ

¹¹ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ສະໜັບສະໜູນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນບ້ານທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນ. ໃນປີ 2017, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ຈະຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນເພື່ອດຳເນີນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃຫ້ໄດ້ 150 ຮຕ ໃນບ້ານໂພນໄຊ, ເມືອງ ມະຫາໄຊ, ເຊິ່ງເປັນບ້ານທີ່ມີຊັບພະຍາກອນທີ່ສຳຄັນ 'ໄມ້ແຕ່' (ໄມ້ປ່ອງປະເພດໜຶ່ງ) ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສານກະຕິບເຂົ້າ ແລະ ຫັດຖະກຳອື່ນໆ .

4. ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບ

ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກກໍລະນີສຶກສານີ້ໄດ້ຖືກນໍາສະເໜີໃນຂ້າງລຸ່ມ.¹²

1. ລັກສະນະເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງ ບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ເຮັດໃຫ້ບ້ານເປັນຕົວແທນທີ່ເໝາະສົມໃນການອອກໃບຕາດິນ ຊຸມຊົນ.

ຄຸ້ມບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ເປັນບ້ານນ້ອຍ, ເປັນບ້ານທີ່ມີຊົນເຜົ່າດຽວ ແລະ ມີສາສະໜາດຽວ, ເປັນບ້ານທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກຍົກຍ້າຍ ແລະ ບໍ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍເຂົ້າມາຂອງຄອບຄົວຜູ້ອົບພະຍົບ. ລັກສະນະເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ເພີ່ມໂອກາດໃນການບໍລິຫານຈັດການໃຫ້ມີຄວາມສໍາເລັດໃນໄລຍະຍາວ, ເນື່ອງຈາກ:

ການເປັນກຸ່ມນ້ອຍແມ່ນມີໂອກາດໜ້ອຍທີ່ຈະຖືກແບ່ງແຍກທີ່ມາຈາກການຂັດແຍ່ງ ຫຼື ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມຂອງຄົນກຸ່ມນ້ອຍ...ການທີ່ມີລັກສະນະອັນດຽວກັນເຮັດໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນການຂັດແຍ່ງກັນເອງພາຍໃນກຸ່ມ-ສະມາຊິກທີ່ມີຜູ້ຖານຄ້າຍຄືກັນສ່ວນຫຼາຍຈະມີຄວາມເຊື່ອໃຈເຊິ່ງກັນແລະກັນ ແລະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນໃນກິດຈະກຳຂອງພວກເຂົາຮ່ວມກັນ (FAO, 1994:38)

ລັກສະນະແບບນີ້ ເຮັດໃຫ້ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກຫຼາຍໆບ້ານໃນ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງລະບົບສັງຄົມໃນບ້ານໄດ້ຖືກກະທົບໂດຍນະໂຍບາຍຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ ແລະ ການລວມບ້ານ (Baird ແລະ Shoemaker,2007) ຫຼື ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສັງຄົມເນື່ອງຈາກລະດັບຄວາມຮຸ້ນມີແຕກຕ່າງກັນ (Rigg, 2006).

2.ການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃນລະດັບບ້ານໄດ້ເສີມສ້າງຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ

ຕອນດິນທີ່ຖືກຄັດເລືອກເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແມ່ນໄດ້ຖືກຄຸ້ມຄອງໂດຍບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ເຊິ່ງເປັນດິນກະສິກໍາຂອງຊຸມຊົນ. ບົດບາດຫຼັກຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແມ່ນການບັນທຶກເປັນເອກະສານໃຫ້ເປັນທາງການກ່ຽວກັບລະບົບການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ໂດຍຫວັງວ່າຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນຈະໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບຂຶ້ນ. ສິ່ງນີ້ເປັນ ໄປຕາມຄໍາແນະນໍາຕາມຄວາມສະໝັກໃຈ ທີ່ສະເໜີໂດຍອົງການ FAO (2012:31):

ໃນກໍລະນີທີ່ຊຸມຊົນໃດນຶ່ງບໍ່ຄັດຄ້ານ, ລັດຄວນຊ່ວຍບັນທຶກເອກະສານຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບລັກສະນະ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງດິນ, ຜືນທີ່ປະມົງ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ ແລະ ຄວບຄຸມໂດຍຊຸມຊົນນັ້ນ. ໃນບ່ອນທີ່ສິດຄອບຄອງນໍາໃຊ້ຂອງຊາວບ້ານຜື້ເມືອງ ແລະ ຊຸມຊົນອື່ນໆທີ່ມີລະບົບການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ຕາມປະເພນີ ໄດ້ຮັບການບັນທຶກໄວ້ຢ່າງເປັນທາງການ, ສິດຄອບຄອງນໍາໃຊ້ເຫຼົ່ານັ້ນຄວນໄດ້ຮັບການບັນທຶກຮ່ວມກັນກັບສິດຄອບຄອງນໍາໃຊ້ອື່ນໆຂອງລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອປ້ອງກັນການຮຽກຮ້ອງສິດທີ່ຊໍ້າຊ້ອນ.

ຕອນດິນທີ່ໄດ້ຖືກຄັດເລືອກເປັນດິນທີ່ບໍ່ມີສ່ວນໃດທີ່ເປັນທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ (ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ອໍາງສິດ), ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ຂັ້ນຕອນທີ່ສະເໜີໂດຍອົງການຊິດເຊ-ລາວ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເພື່ອຕັດສິນໃຈວ່າຈະໃຊ້ນະໂຍບາຍໃດກັບຜູ້ຖືຄອງທີ່

¹² ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກກໍລະນີສຶກສາອື່ນໆທີ່ກ່ຽວກັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສາມາດຫາໄດ້ຈາກກຸ່ມແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນທີ່ດິນ (LIWG, 2012a; LIWG, 2012b; ແລະ LIWG, 2013).

ດິນເອກະຊົນ, ເຊັ່ນວ່າ ການໂນ້ມນ້ຳວໃຫ້ພວກເຂົາຍົກເລີກການອ້າງສິດ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ການອອກໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນສຳລັບຕອນດິນນັ້ນໆ ພາຍໃນຂອບເຂດທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ກວ້າງຂວາງກວ່າ. ຈາກປະສົບການຂອງພວກເຂົາໃນໝູ່ບ້ານທ້ອງຖິ່ນ, Liu and Sigaty (2009:7)“ບໍ່ເຊື່ອວ່າບຸກຄົນຈະເລືອກ ເສຍສະຫຼະຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໄດ້ໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນເພື່ອໃຫ້ເປັນໃບຕາດິນລວມໝູ່”

3. ຂະບວນການການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ດຳເນີນໂດຍອົງການຊົດເຊ-ລາວ ຜ່ານມາໄດ້ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ

ການທີ່ບໍ່ໄດ້ກຳນົດເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານປະກົດວ່າ ເປັນບັນຫາຫຼັກໃນແຂວງຄຳມ່ວນ, ທັງນີ້ກໍ່ເນື່ອງມາຈາກພູມິປະເທດບາງສ່ວນເປັນພື້ນທີ່ຮາບພຽງ (ລະຫວ່າງພູເຂົາຫີນ) ແລະ ຂາດຄຸນສົມບັດຂອງດິນທີ່ຊັດເຈນ. ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ມີບົດບາດສຳຄັນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ ໃນ 14 ໝູ່ບ້ານຂອງກຸ່ມບ້ານເຂົ້າໝາຍ, ແຕ່ວ່າມີ 06 ບ້ານ ໃນ 20 ບ້ານບໍ່ສາມາດສຳເລັດການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເນື່ອງຈາກຄວາມຂັດແຍ່ງເລື່ອງເຂດແດນ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຜົນການສຶກສານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈະມີປະສິດທິພາບ ທີ່ສຸດຖ້າຫາກເຮັດໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານ, ແທນທີ່ການເລືອກບ້ານທີ່ກະແຈກກະຈາຍກັນຢູ່. ໃນເວລາທີ່ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ສຳເລັດ, ມັນໄດ້ເປັນຊ່ອງທາງທີ່ສຳຄັນໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຊາວບ້ານໃນການອອກໃບຕາດິນ ຊຸມຊົນ, ທັງນີ້ກໍ່ເພາະວ່າຄູ່ມືການວາງແຜນທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປີ 2010 ມີຂໍ້ບັງ ຄັບໃນການປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ມີການກຳນົດເຂດແດນໝູ່ບ້ານຢ່າງຊັດເຈນ
- ຕ້ອງມີເພດຍິງເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕັດສິນໃຈ
- ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບສິດທິຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃນເລື່ອງທີ່ດິນ

ໃນເວລາທີ່ປະຕິບັດການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ການປະຕິບັດເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດຊ້ຳ.

4. ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໂດຍທີ່ຍັງບໍ່ມີ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ພາຍໃຕ້ ບາງສະຖານະການ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມອາດຈະເປັນພື້ນຖານທີ່ດີໃຫ້ແກ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ (ບົດຮຽນທີ 3), ມັນຍັງມີຄວາມຈິງຢູ່ວ່າ ຊາວບ້ານໃນ ສປປລາວ ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງພວກເຂົາໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ພາຍໃຕ້ ການຄອບຄອງນຳໃຊ້ຕາມປະເພນີມາຫລາຍຊື່ວຽນຄົນ. ການສຳພາດບັນດາຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ແນະນຳວ່າ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນຢ່າງເຕັມຮູບແບບ (ອີງຕາມ ຄູ່ມື PLUP ປີ 2009) ອາດຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນເງື່ອນໄຂເບື້ອງຕົ້ນກ່ອນການອອກໃບຕາດິນ ຖ້າຫາກພື້ນທີ່ສະເໜີບໍ່ໄດ້ຖືກຮຽກຮ້ອງຈາກ ໝູ່ບ້ານໃກ້ຄຽງ¹³ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າການຄອບຄອງນຳໃຊ້ດິນຕາມປະເພ ນີ້ຍັງຄົງເປັນທີ່ຍອມຮັບຈາກຊາວບ້ານທຸກຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ນັ້ນ. ປັດໃຈເຫຼົ່ານີ້ຍັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດສອບໃນຖານະເປັນ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ແຕ່ກໍ່ບໍ່ຈຳ ເປັນຕ້ອງມີການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແບບເຕັມຮູບແບບ.

¹³ການກຳນົດເຂດແດນຂອງໝູ່ບ້ານແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນທີ 3 ຂອງຄູ່ມື ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (2009).

ໃນເວລາທີ່ຖາມວ່າສິ່ງນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ບໍ່ໃນແຂວງຄຳມ່ວນ, ພະນັກງານພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຕອບວ່າ ໃນທາງທິດສະດີ ບ້ານສາມາດສະເໜີຂໍອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສຳລັບຕອນດິນກະສິກຳ (ລົງລາຍເຊັນໂດຍຊາວບ້ານທັງໝົດ), ສະເໜີຂໍອະນຸມັດຕອນດິນດັ່ງກ່າວຈາກທ່ານເຈົ້າເມືອງ, ແລະ ສະເໜີຫາທີມງານຈາກພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອລົງມາວັດແທກດິນ. ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສຳລັບປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ (ແຕ່ບໍ່ແມ່ນປ່າສະຫງວນ ຫຼື ປ່າຕົ້ນນ້ຳ)¹⁴ ໂດຍມີຂັ້ນຕອນເພີ່ມຕື່ມສຳລັບການກະກຽມແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້(ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 42 ກົດໝາຍປ່າໄມ້ 2007).

ສິ່ງນີ້ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າວິທີການຕາມຂະແໜງການອົງການ GIZ/LMDP, ເຊິ່ງຈັດປະເພດພື້ນທີ່ຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ດິນ, ມີພື້ນຖານທາງດ້ານກົດໝາຍໃນສປປລາວ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບຮູບແບບ “ການຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍເຊິ່ງອະທິບາຍໂດຍ Ewers (2011).¹⁵ ດັ່ງທີ່ກ່າວໄວ້ໃນກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 2, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເຊື່ອໝັ້ນວ່າແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີກົດລະບຽບ (ທັງດິນກະສິກຳ ແລະ ດິນປ່າໄມ້), ມີຄວາມນຳເຊື່ອຖືຫຼາຍຂຶ້ນຕໍ່ກັບລັດຖະບານເພາະເປັນການພິສູດວ່າບ້ານມີຄວາມສົນໃຈໄລຍະຍາວໃນການເບິ່ງແຍງຕອນດິນໃນຮູບແບບຍືນຍົງ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອສິ່ງຂໍອະນຸມັດຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ໃນຖານະເປັນເງື່ອນໄຂເບື້ອງຕົ້ນໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ແມ່ນບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີຂອງຊຸມຊົນທີ່ມີຢູ່ກ່ອນແລ້ວຕາມ ທີ່ໄດ້ກ່າວຢູ່ໃນ VGGT.

ພະນັກງານພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ອີງຕາມດຳລັດຂອງປະທານປະເທດເລກທີ 003 (2012)¹⁶ ພວກເຂົາຈະບໍ່ໄດ້ຄິດຄ່າທຳນຽມໃນການວັດແທກທີ່ດິນເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ແຕ່ອາດຈະໃຫ້ບ້ານຈ່າຍຄ່າອັດຕາກິນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງຂອງພະນັກງານລັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການສະເໜີລັກສະນະດັ່ງກ່າວພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງແຂວງຄຳມ່ວນ ແມ່ນບໍ່ເຄີຍໄດ້ຮັບ, ອາດຈະເປັນເພາະວ່າຕົ້ນທຶນອາດຈະສູງເກີນໄປ, ເຖິງວ່າບ້ານຈະເຂົ້າໃຈວ່າບ້ານມີສິດທີ່ຈະສະເໜີຂໍອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແລະມີຄວາມຄຸ້ນຄົບກັບຂັ້ນຕອນການອອກໃບຕາດິນ.

5. ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແມ່ນເປັນໄປໄດ້ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີການອອກໃບຕາດິນທີ່ເປັນລະບົບ

ການອອກໃບຕາດິນຢ່າງເປັນລະບົບ, ທີ່ໄດ້ສະເໜີໂດຍ GIZ/LMDP (2015), ລັດຖະບານເຫັນວ່າດີກວ່າການອອກໃບຕາດິນສະເພາະຕອນ ເນື່ອງຈາກມັນກວມເອົາອານາເຂດທີ່ດິນທັງໝົດຂອງບ້ານ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການເກັບພາສີໃນອະນາຄົດ. ກໍລະນີສຶກສານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນອາດຈະປະຕິບັດໄດ້ນອກຂະບວນ

¹⁴ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍທີ່ດິນປະຈຸບັນ(2003) ແລະ ກົດໝາຍປ່າໄມ້ (2007) ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແມ່ນຍົກເວັ້ນ ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ປ່າສະຫງວນ, ເຊິ່ງຍັງເປັນຊັບສິນຂອງລັດ.

¹⁵ກຸ່ມແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນເລື່ອງທີ່ດິນ (2013: 6) ໄດ້ພິຈາລະນາວ່າ ການຈຳແນກປະເພດທີ່ດິນຊຸມຊົນແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພາະວ່າເປັນເງື່ອນໄຂກ່ອນການອອກໃບຕາດິນ: “ ແຕ່ລະຕອນດິນຂອງດິນຊຸມຊົນ, ມັນຈຳຕ້ອງໄດ້ກຳນົດປະເພດ, ເຂດແດນ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຈະແຈ້ງ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການປອມແປງກຳມະສິດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນ.”

¹⁶ຄວາມຈິງແລ້ວໃນດຳລັດບໍ່ໄດ້ກ່າວເຖິງທີ່ດິນຊຸມຊົນໂດຍສະເພາະ. ມາດຕາ 83, ຂໍ້ 3.4 ໄດ້ເວົ້າກ່ຽວກັບການຍົກເວັ້ນຄ່າທຳນຽມໃນການວັດແທກທີ່ດິນສຳລັບ ‘ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ’.

ການອອກໃບຕາດິນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ມັນສາມາດເປັນຜົນໄດ້ຮັບທີ່ໜ້າພໍໃຈໃນຕົວມັນເອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມັນມາ ພ້ອມກັບຄວາມສ່ຽງ, ດັ່ງທີ່ອົງການ GIZ (2015:18) ໄດ້ກ່າວໄວ້:

ການສຶກສາເມື່ອບໍ່ນານມານີ້ໃນລາວ ແລະ ກຳປູເຈຍໄດ້ພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກວມເອົາພຽງແຕ່ສ່ວນໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່ດິນໂດຍລວມທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍຊາວບ້ານ. ຍົກເວັ້ນຢ່າງ ມີພຽງແຕ່ຕອນດິນ “ເອກະຊົນ” ຫຼື ຕອນດິນຂອງຊຸມຊົນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໜັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ ເພີ່ມແຮງກົດດັນໃນການຈັດສັນພື້ນທີ່ອື່ນ, ພື້ນທີ່ດິນທີ່ບໍ່ໄດ້ລົງທະບຽນ.

6. ເພດຍິງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໃບຕາດິນຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບບ້ານ

ໃນ ສປປ ລາວ, ການປະສົມປະສານກັນຂອງການສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນໃນອຸດສະຫະກຳປູກໄມ້ (ຢາງພາລາ, ກະຖິນ, ໄມ້ວິກ, ກວ້ຍ) ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນລວມທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບໝູ່ບ້ານຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງກ່ອນໜ້າເປັນພື້ນທີ່ໃນການຊອກຫາອາຫານ (Kenney-Lazar, 2016). ໂດຍສະເພາະແມ່ນເພດຍິງ ເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຊອກຫາອາຫານ ແລະ ຜະລິດອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າໄພສະນາການສຳລັບຄອບຄົວ. ພວກເຂົາເຈົ້າຈຳຕ້ອງເດີນທາງໄກຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ແລະ ໃຊ້ເວລາຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຊອກຫາອາຫານລວມທັງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ((Daley, Osorio, ແລະ Mi Young Park, 2013). ຄວາມສາມາດໃນການປົກປ້ອງທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບໝູ່ບ້ານພາຍໃຕ້ໃບຕາດິນຊຸມຊົນສາມາດສົ່ງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເພດຍິງ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໄພສະນາການຂອງຄອບຄົວ.

7. ກົດລະບຽບໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນໄດ້ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງດິນຂອງຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກກວ່າ

ການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດແບບໄວວາ ແລະ ບໍ່ສະໜ້າສະເໝີ ໃນ ສປປ ລາວ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຫຼາຍຂຶ້ນໃນລະດັບບ້ານ (ຄວາມແຕກຕ່າງທາງສັງຄົມ)ເພາະວ່າຊາວນາຜູ້ທີ່ມີທຶນຮອນ ແລະ ແຮງງານແມ່ນໄດ້ປຽບຈາກໂອກາດໃໝ່ໃນການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ດ້ວຍການສວຍໃຊ້ທີ່ດິນເຊິ່ງກ່ອນໜ້ານີ້ເປັນຊັບພະຍາກອນຂອງຊຸມຊົນ (Rigg, 2006; Fujita ແລະ Phengsopha, 2008; Vongvisouk et al., 2016). ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ອະທິບາຍ ທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ອອກໃບຕາດິນວ່າເປັນ “ການລົງທຶນເພື່ອຄວາມຍຸທຳໃນສັງຄົມໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ” ເນື່ອງຈາກມັນໄດ້ກຳນົດໃຫ້ຊາວບ້ານທຸກຄົນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຕະຫຼອດໄປ, ສະນັ້ນມັນເປັນການສ້າງຕາໜ່ຍຄວາມປອດໄພທາງສັງຄົມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກກວ່າ. ກົດລະບຽບໄດ້ຈຳກັດເນື້ອທີ່ 2,500 ຕາແມັດ ຕໍ່ຄອບຄົວ ແລະ ຫ້າມປູກພືດຢືນຕົ້ນໄລຍະຍາວ.

8. ທ່າແຮງໃນການສົ່ງເສີມການປະຕິຮູບການຄອບຄອງທີ່ດິນ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແມ່ນມີຈຳກັດ, ແລະ ບໍ່ສາມາດເປັນໄປຕາມຄວາມຄາດຫວັງຂອງຄູ່ຮ່ວມຝັດທະນາ

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເປັນອົງກອນຂະໜາດນ້ອຍທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ພຽງແຕ່ແຂວງດຽວ, ເຊິ່ງຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກໃກ້ຊິດກັບລັດຖະບານເພື່ອໃຫ້ອົງກອນດຳເນີນງານຕໍ່ໄປໄດ້ ແລະ ຈ່າຍເງິນເດືອນໃຫ້ແກ່ຜະນັກງານຂອງຕົນເອງ. ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ຍັງຂາດ ຄວາມສາມາດ ແລະ ອຳນາດທີ່ຈະຕັ້ງຄຳຖາມກ່ຽວກັບຕົວແບບທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ຮູບແບບ“ການຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຖືກມອບໝາຍ”, ຫຼື ວິທີການອອກໃບຕາດິນ“ແບບສະເພາະຕອນ”) ໂດຍສະເພາະໃນເວລາທີ່ຜູ້ໃຫ້ທຶນຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່າ ແລະ ມີອິດທິພົນ ຫຼາຍກວ່າ (ເຊັ່ນGIZ/LMDP) ໄດ້ນຳໃຊ້ຕົວແບບດັ່ງກ່າວນີ້ ເປັນພື້ນຖານໃນກິດຈະກຳຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເຊື່ອວ່າ ບົດບາດຂອງຕົນ ແມ່ນເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍໃນຮູບແບບທີ່ດີຂຶ້ນ, ໂດຍຜ່ານການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຊາວບ້ານສາມາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃນວິທີການແບບຊຸມຊົນໄດ້ເປັນຢ່າງດີສຳເລັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເງື່ອນໄຂຈຳເປັນທີ່ວ່າຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງກ່ອນຈຶ່ງມີການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນນັ້ນ ຜູ້ປະຕິບັດບາງລາຍວ່າເຫັນ

ວ່າ ເປັນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການຂະຫຍາຍການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນມີຄວາມລ່າຊ້າ ແລະ ໂດຍ
ທົ່ວ ໄປຕ້ອງໄດ້ມີການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນພາຍນອກ.

5. ເງື່ອນໄຂສໍາລັບການຂະຫຍາຍ

5.1. ຜົນສໍາເລັດຂອງການຜັນຂະຫຍາຍນະວັດຕະກຳ

ຄວາມຕ້ອງການໃນການຜັນຂະຫຍາຍ CLT, ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກນີ້, ແມ່ນເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມລົ້ມເຫລວທີ່ຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LUP) ບໍ່ສາມາດໃຫ້ການປົກປ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍຕໍ່ການເວນຄືນທີ່ດິນ. ຄໍາຖາມສໍາຄັນທີ່ຈະຕ້ອງຖາມບັນດາຜູ້ວາງນະໂຍບາຍມີຄື:

ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ (GoL) ມີຄວາມຜ່ອມໃນລະດັບທີ່ຈະຂະຫຍາຍການຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມກົດໝາຍໃຫ້ກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນຂອບເຂດກ້ວາງ, ແລະ ຫລືກລ່ຽງ ການເສຍເວລາ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງນໍາໃຊ້ເທື່ອລະຕອນ? ມີທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຫລາຍເທົ່າໃດ ແລະ ມີປະເພດໃດແດ່ທີ່ລັດຖະບານກຽມຜ່ອມທີ່ຈະອອກເປັນໃບຕາດິນຊຸມຊົນ?

ວິທີການມອບສິດໃຫ້ບ້ານ (ຫລື ອານາເຂດ) ເພື່ອຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການນັ້ນໜ້າທີ່ເປັນວິທີການທີ່ງ່າຍດາຍທີ່ສຸດ ແລະ ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດເພື່ອປົກປ້ອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ທັງຫມົດພາຍໃນຂອບເຂດບ້ານ, ເນື່ອງຈາກທີ່ດິນທັງຫມົດທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດໃນແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LUP) ທີ່ແມ່ນດິນຂອງລັດຫຼືສ່ວນບຸກຄົນແມ່ນໄດ້ຖືກຄຸ້ມຄອງໂດຍບ້ານພາຍໃນຂອບເຂດຂອງບ້ານດັ່ງກ່າວ. ວິທີການມອບສິດໃຫ້ບ້ານຫລືອານາເຂດບ້ານ ເພື່ອຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການນັ້ນອາດບໍ່ພຽງແຕ່ປົກປ້ອງການບຸກລຸກຈາກບຸກຄົນພາຍນອກ, ແຕ່ຍັງຊ່ວຍຫລຸດຜ່ອນທ່າອ່ຽງໃນປະຈຸບັນຊຶ່ງຄອບຄົວທີ່ຮັ່ງມີ ແລະ ມີເສັ້ນສາຍພາຍໃນບ້ານມັກຈະຮຽກຮ້ອງຫຼືຈັບຈອງເອົາທີ່ດິນທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນເນື່ອງຈາກດິນເລີ່ມຫາຍາກຂຶ້ນ, ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້ ອາດຈະໄປກວມເອົາທີ່ດິນຊຶ່ງເມື່ອກ່ອນເຄີຍ ເປັນພື້ນຖານທີ່ດິນຊຸມຊົນຂອງບ້ານ. ການປັກຫຼັກໝາຍເຂດແດນທີ່ດິນບ້ານຈະເປັນມາດຕະການປົກປ້ອງແທກຊົ່ວຄາວຈົນກ່ວາ ການຂຶ້ນທະບຽນແລະການອອກໃບຕາດິນແບບທາງການໃຫ້ແກ່ແຕ່ລະຕອນດິນພາຍໃນອານາເຂດຂອງບ້ານຈະສໍາເລັດສົມບູນໃນອະນາຄົດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າຫາກວິທີການມອບສິດໃຫ້ບ້ານ ຫລື ອານາເຂດບ້ານທີ່ນໍາໃຊ້ເພື່ອການຂຶ້ນທະບຽນບໍ່ສາມາດຖືກຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານ, ບັນດາອົງກອນພັດທະນາຕ່າງໆຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແບບສະເພາະ ຕໍ່ໄປໃຫ້ດີທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້. ເພື່ອໃຫ້ມີໂອກາດປະສົບຜົນສໍາເລັດ ວິທີການແບບສະເພາະຕອນນີ້ແມ່ນຕ້ອງການເງື່ອນໄຂດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການພັດທະນາຂັ້ນຕອນການທາງກົດໝາຍແບບທາງການສໍາລັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ

ການຈໍາລອງຮູບແບບຂອງ ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ສໍາລັບຕອນດິນຂະໜາດນ້ອຍແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້, ໂດຍສະເພາະໃນແຂວງຄໍາມ່ວນ, ເນື່ອງຈາກຄວາມໄວ້ວາງໃຈລະຫວ່າງກັນໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນແລ້ວລະຫວ່າງ ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແລະ ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ບັນທັດຖານໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນກໍໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນແລ້ວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຈົນກ່ວາ ຂັ້ນຕອນໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຈະໄດ້ຖືກຮັບຮອງເປັນທາງການໃນລະດັບຊາດ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ນ້ອຍທີ່ນະ

ວັດ ຕະກຳນີ້ຈະສາມາດຂະຫຍາຍໃນສ່ວນອື່ນຂອງປະເທດ. ອົງການ GIZ (2015:7) ໄດ້ກ່າວກ່ຽວກັບຄວາມທ້າທາຍນີ້ ໂດຍ ຫຍໍ້ຄື:

ເມື່ອໃດທີ່ນະໂຍບາຍທີ່ດິນແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການ, ສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກສໍາລັບຂະແໜງການທີ່ດິນໃນ ສປປ ລາວ ຈະແມ່ນການທົບທວນ ແລະ ດັດປັບກົດຫມາຍທີ່ດິນໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີຄວາມລ່າຊ້າອີກຕໍ່ໄປ. ພາຍຫລັງກົດຫມາຍທີ່ດິນ ຖືກຮັບຮອງ, ດໍາລັດກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດຫມາຍທີ່ດິນຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກດັດປັບຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ເງື່ອນໄຂຈໍາເປັນອື່ນໆໃນການເຮັດໃຫ້ກອບວຽກທາງກົດຫມາຍມີຄວາມສົມບູນຈະຕ້ອງໄດ້ຮ່າງຄໍາແນະນໍາທີ່ສົມບູນກ່ຽວກັບການຂຶ້ນ ທະບຽນຕອນດິນຊຸມຊົນແລະຕອນດິນຂອງລັດ, ໂດຍອີງໃສ່ກົດຫມາຍທີ່ດິນສະບັບປັບປຸງ, ດໍາລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລະ ເອກະ ສານແນວຄວາມຄິດສະບັບນີ້.

ເງື່ອນໄຂທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຈະມາຜ່ອມກັບລະບົບທີ່ຖືກຍອມຮັບເຊັ່ນ: ການນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນແບບອັກ ຄະຣະດັງທີ່ໄດ້ຜັນລະນາໂດຍ Stadel (2014), ຊຶ່ງມີຄວາມສາມາດໃນການວັດແທກດິນທີ່ມີພື້ນທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ຊຶ່ງເໝາະ ສົມແກ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນຍັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການແຈ້ງກ່ຽວກັບສິດ ໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ໃນ ຊ່ວງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LUP) ແລະ ວິທີການທີ່ພວກເຂົາສາມາດບັນລຸໄດ້ສິດດັ່ງກ່າວ, ເພື່ອໃຫ້ການອອກໃບ ຕາ ດິນຊຸມຊົນ “ຖືກຂັບເຂື່ອນໂດຍຄວາມຕ້ອງການ” ບໍ່ແມ່ນ“ຖືກຂັບເຄື່ອນໂດຍຜູ້ໃຫ້ທຶນ”

2. ການຮັບຮູ້ປານໍາໃຊ້ຂອງບ້ານທີ່ຖືກວັດແທກໃນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນວ່າ ເປັນທີ່ດິນຊຸມຊົນໃນກົດຫມາຍວ່າ ດ້ວຍປ່າໄມ້ສະບັບປັບປຸງ, ແລະ ອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ

ການຮັບຮູ້ປານໍາໃຊ້ຂອງບ້ານໃຫ້ເປັນທີ່ດິນຊຸມຊົນແມ່ນວິທີການທີ່ກົງໄປກົງມາ, ບໍ່ຄືກັບພື້ນທີ່ກະສິກໍາທົ່ວໄປ, ຊຶ່ງໂດຍລວມ ແລ້ວຈະບໍ່ມີການຖືກໍາມະສິດສ່ວນບຸກຄົນ ຕໍ່ກັບພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການວັດແທກ. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນນານເພື່ອຜັດທະນາຊຸມນະບົດ (SUFORD) ຮັບຮູ້ວິທີການດັ່ງກ່າວດ້ວຍເອກະສານສະບັບຮ່າງຂອງໂຄງການ ກ່ຽວກັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສໍາລັບປານໍາໃຊ້ຂອງບ້ານ ພາຍໃນພື້ນທີ່ປ່າຜະລິດຂອງລັດ:

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມປະກອບມີຫນ້າທີ່ທາງກົດຫມາຍຫລາຍຢ່າງ, ຫນ້າທີ່ທໍາອິດ, ມັນໄດ້ສະໜອງ ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນແລະປ່າໄມ້ທີ່ຈໍາເປັນໃຫ້ແກ່ກົດຫມາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ແລະກົດຫມາຍທີ່ດິນ. ຫນ້າທີ່ສອງ, ມັນເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ຂໍ້ຕົກລົງແລະແຜນການດ້ານການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ. ຫນ້າທີ່ສາມ, ມັນແມ່ນຂະບວນການຊຶ່ງການນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ບ້ານໄດ້ຮັບການຈັດສັນຕາມກົດຫມາຍໃຫ້ແກ່ບ້ານ. ຫນ້າທີ່ສີ່, ມັນແມ່ນພື້ນຖານສໍາລັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນແລະການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຂອງການນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ບ້ານ (SUFORD, 2015:3).

3. ການລົບລ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ຕ້ອງການແປງເຂດທີ່ດິນໃຫ້ສໍາເລັດກ່ອນທີ່ຈະປະຕິບັດການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນ/ລວມຫມູ່

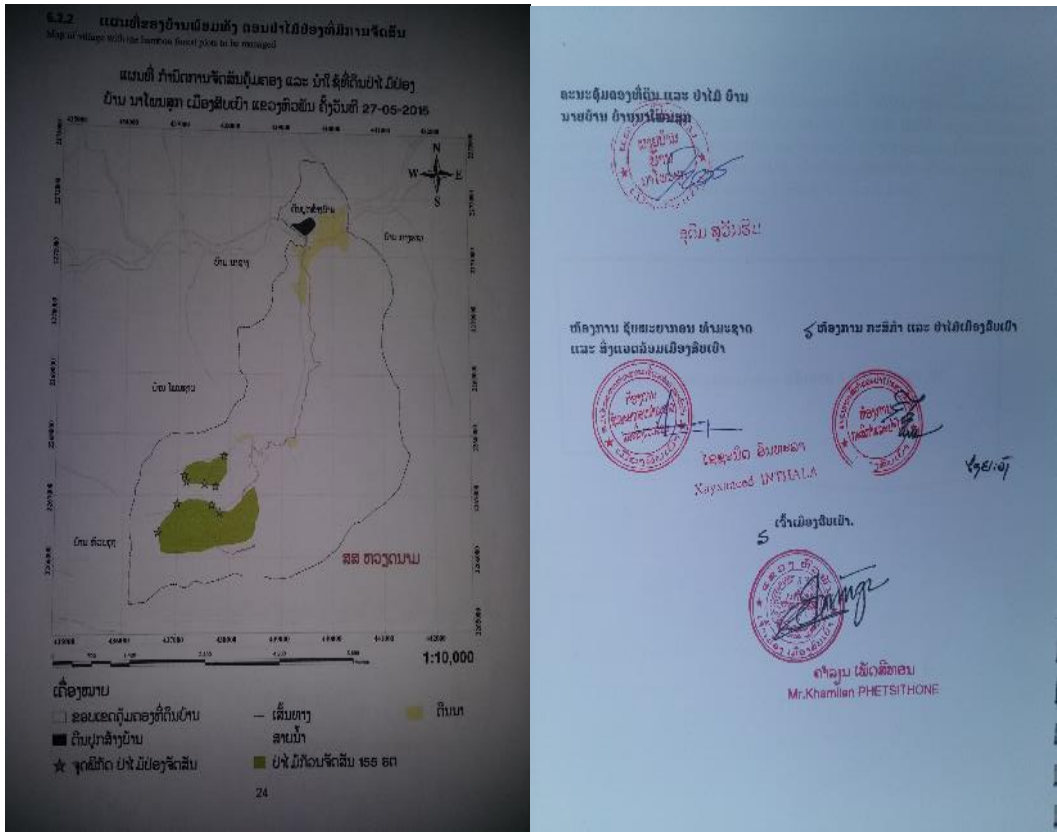
ເມື່ອໃດທີ່ກອບວຽກຕາມກົດຫມາຍໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ເຊັ່ນທີ່ລະບຸໄວ້ຂ້າງເທິງ), ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊຸມຊົມໃຫ້ຮັບຮູ້ວ່າການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ຊຶ່ງຄຸ້ມຄອງໂດຍຄະນະກຳມະການທີ່ເປັນຕົວແທນ, ແມ່ນ ເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມຫມັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ປົກປ້ອງຈາກການຫາປະໂຫຍດຈາກທີ່ດິນໂດຍບຸກ ຄົນຜູ້ມີອິດທິພົນຈາກພາຍນອກ ແລະ ພາຍໃນບ້ານ (ເຊັ່ນການຕັດໄມ້ແບບຜິດກົດຫມາຍ) ແລະ ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງ ທີ່ດິນຂອງບັນດາຜູ້ທຸກຍາກແລະຄົວເຮືອນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ. ເມື່ອທີ່ດິນຊຸມຊົນໄດ້ຮັບການຈຳແນກຢ່າງຊັດເຈນແລະສາມາດ ວັດແທກແບບດິຈິຕັລໃນຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (LUP), ຂະບວນການຂຶ້ນທະບຽນອາດເລີ່ມຂຶ້ນໄດ້ທັນທີ.

ມັນບໍ່ສົມເຫດຜົນຊຶ່ງມັນຕ່າງຈາກກໍລະນີສ່ວນບຸກຄົນ, ຊຸມຊົນຈຳເປັນຕ້ອງມີແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກ ໃບຕາດິນທີ່ດິນຊຸມຊົນຕາມການຮ້ອງຂໍ. ກອບວຽກທາງກົດຫມາຍແບບໃຫມ່ຄວນຮັບຮູ້ວ່າແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບສົມບູນ ອາດຖືກຍົກເວັ້ນວ່າເປັນສິ່ງທີ່ຕ້ອງມີກ່ອນເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນ/ການອອກໃບຕາດິນ ໃນສະຖານະການຊຶ່ງຜືນທົ່ງຖືກສະເໜີ ນັ້ນບໍ່ໄດ້ຖືກຮຽກຮ້ອງສິດຈາກບ້ານອ້ອມຂ້າງ, ແມ່ນຖືກຮັບຮອງໂດຍອຳນາດການປົກຄອງບ້ານດັ່ງກ່າວ, ແລະ ເມື່ອເມືອງ ສາມາດຢັ້ງຢືນວ່າສິດຄອບຄອງຕາມປະເພນີ ນີ້ແມ່ນຖືກຮັບຮູ້ຢ່າງແນ່ນອນໂດຍຜູ້ຢູ່ອາໄສທັງຫມົດ.

4. ສະໜອງທາງເລືອກຊົ່ວຄາວທີ່ຮັບຮູ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ແທນການອອກໃບຕາດິນແບບທາງການ

ຖ້າຫາກການຂຶ້ນທະບຽນບໍ່ແມ່ນທາງເລືອກທີ່ເຮັດໄດ້ໃນທັນທີ, ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີກົນໄກການຮັບຮູ້ແບບທາງເລືອກ ອື່ນ ອີງຕາມກອບວຽກທາງກົດຫມາຍທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຊຶ່ງສາມາດຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໄດ້ໄວ, ສະໜອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ກວ້າງຂວາງ, ແລະ ບໍ່ສັບສົນຫລືມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງເກີນໄປ.

ມີຕົວຢ່າງຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມໃນຂົງເຂດອື່ນໆຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງເພື່ອຄຳປະກັນ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນສຳລັບບ້ານໂດຍບໍ່ມີການອອກໃບຕາດິນແບບທາງການ. ຕົວຢ່າງ ສະມາຄົມໂລກເພື່ອມະນຸດແລະສິ່ງ ແວດລ້ອມ (GAPE), ໄດ້ລາຍງານວ່າຕົນໄດ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງການແບ່ງເຂດອະນຸລັກຊຸມຊົນຈຳ ນວນ 18 ພື້ນທີ່ໃນເຂດພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ, ຊຶ່ງໃນຈຳນວນນັ້ນປະກອບມີເນື້ອທີ່ ໃຫຍ່ສຸດ 500 ເຮັກຕາ (Ling, 2017), ໃນຂະນະທີ່ອົງການ GRET ກໍໄດ້ບັນທຶກເປັນເອກະສານກ່ຽວກັບເຂດພື້ນທີ່ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄຜດັ່ງໃນຮູບສະ ແດງທີ່ 5. ການບັນທຶກເປັນເອກະສານກ່ຽວກັບການຄອບຄອງທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ແມ່ນຂັ້ນຕອນສຳຄັນຢ່າງໜຶ່ງໃນການ ກ້າວໄປສູ່ການຮັບຮູ້ແບບຖາວອນ, ເມື່ອການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນອະນາຄົດ.

ຮູບສະແດງທີ່ 5. ເຂດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ໄມ້ໃຜ ໃນເຂດພື້ນທີ່ 155 ເຮັກຕາ ໃນບ້ານ ພ້ອມທັງ, ເມືອງ ສິບບາວ, ແຂວງ ຫົວພັນ (ຊ້າຍ) ຊຶ່ງມີການຈຳກັດຢືນການຮັບຮູ້ຈາກອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ (ຂວາ)

5.2. ຂໍ້ຈຳກັດໃນການຂະຫຍາຍ

ສະຖານະການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ສາມາດຈຳກັດການຂະຫຍາຍການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ສະເໜີໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ເຊັ່ນອົງການຊິດເຊ-ລາວ.

1. ວັດຖຸປະສົງໃນລະດັບທີ່ສູງຂຶ້ນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ຊຶ່ງຕ້ອງລົງທຶນສູງ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ຈຳກັດຂອບເຂດຄອບຄຸມໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ

ໃນຂະນະທີ່ອົງການຊິດເຊ-ລາວຖືເອົາການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນເປັນເປົ້າໝາຍທີ່ຊັດເຈນ, ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມສ່ວນໃຫຍ່ເຫັນວ່າການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະ ຄວາມຄາດຫວັງຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນແມ່ນເຊື່ອມໂຍງກັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນກັບຈຸດປະສົງອື່ນໆຂອງການດຳລົງວິດ. ຈຸດເນັ້ນໜັກທາງດ້ານຄຸນນະພາບ(ປະກອບມີສິດທາງສັງຄົມ,ສິດການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ສິດທິຢັງຊາຍ - (ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 3) ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນໄດ້ຈຳກັດຈຳນວນຂອງບ້ານ ແລະ/ ຫລື ຂະແໜງການຈຸດສຸມ (ເຊັ່ນປ່າໄມ້ຫລືກະສິກຳ), ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ຈຳກັດໃນຂອບເຂດການຄອບຄຸມຂອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ບັນດາຕົວຢ່າງປະກອບມີການປັບປຸງລາຍຮັບໂດຍຜ່ານການເຂົ້າເຖິງຕະຫລາດ (ອົງການ SNV ໃນເມືອງສັງທອງ, GRET ໃນແຂວງຫົວພັນ) ຫລື ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ (WCS ¹⁷ ໃນຫົວພັນ). ບໍ່ວ່າຈະນຳໃຊ້ວິທີການວາງແຜນທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຫລື ວິທີການອື່ນໆ, ແລະ ບາງຄັ້ງເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ມີຕໍ່ກັບບັນດາຜູ້ໃຫ້ທຶນຂອງເຂົາເຈົ້າ, ອົງການຕ່າງໆເຫລົ່ານີ້ມີຄວາມມຸ້ງຫວັງໃນການລົງທຶນເຂົ້າໃນການລະບຸຂອບເຂດຂອງຊັບພະຍາກອນ, ແລະ ພັດທະນາລະບົບໃນຂັ້ນບ້ານເພື່ອຮັບປະກັນການຄຸ້ມຄອງທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ສະເໝີພາບ. ສະນັ້ນ, ພວກເຂົາຈຶ່ງເຫັນວ່າການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນມາກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນແບບຂອງ ‘ການຄຸ້ມຄອງທີ່ຖືກມອບຫມາຍ’, ດ້ວຍເຫດນັ້ນຈະເປັນການຊ່ວຍເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພາກລັດ.

2. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແມ່ນມີລາຄາແພງ, ໂດຍສະເພາະຫາກບໍ່ມີການນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍທາງອາກາດສຳຫລັບການວັດແທກ

ໃນເຂດພື້ນທີ່ຊົນນະບົດທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການອອກໃບຕາດິນໂດຍປົກກະຕິແມ່ນຮັບຜິດຊອບໂດຍອົງກອນຂອງຜູ້ພັດທະນາຫລາຍກວ່າຊາວບ້ານ. ເມື່ອສົມທຽບກັບໂຄງການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ (ເຊັ່ນ GIZ/LMDP), ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແມ່ນມີງົບປະມານທີ່ຈຳກັດ ແລະ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບບ້ານໃນຈຳນວນທີ່ນ້ອຍ. ພວກເຂົາຕ້ອງໄດ້ມີການຊຶ້ງຊາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ: ຕົວຢ່າງ, ອົງການຊິດເຊ-ລາວອາດສາມາດຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ແກ່ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດຄຸ້ມບ້ານນາຖິ່ນຂອງບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, ແຕ່ມັນກໍບໍ່ຄຸ້ມຄ່າໃນການພະຍາຍາມໃນເຂດພື້ນທີ່ອົງການຊິດເຊ-ລາວເຫັນວ່າບໍ່ມີມູນຄ່າໃດໆ ໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງ.

ອີງຕາມບົດລາຍງານການເງິນຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວປີ 2016, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບການເຮັດໃບຕາດິນຊຸມຊົນສຳລັບສອງຕອນດິນຊຶ້ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 61.5 ເຮັກຕາໃນສອງບ້ານເປົ້າຫມາຍ ຄື ຕະຫຼາກນາຖິ່ນແລະນາແສ (ເມືອງມະຫາໄຊ) ມີລາຄາໃຊ້ຈ່າຍປະມານ 6,260 ໂດລາສະຫະລັດ, ຫລື 102 ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ເຮັກຕາ¹⁸. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນອັດຕາກິນ ແລະ ຄ່າເດີນທາງສຳຫລັບໜ່ວຍງານສຳຫລວດ¹⁹, ຄ່າວັດແທກ (150,000 ກີບ/ເຮັກຕາ) ແລະ ຄ່າເຊົ່າ Starfire GPS (ເຄື່ອງຈັບຈຸດພິກັດ) (50,000 ກີບ/ເຮັກຕາ). ທາງບ້ານໄດ້ສົມທົບດ້ານແຮງງານ ໃຫ້ແກ່ການຖາງແລວເຂດຊາຍ ແດນຂອງທີ່ດິນຊຶ້ງຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສະດວກງ່າຍຂຶ້ນໃນການຢ່າງສຳຫລວດພື້ນທີ່, ແລະ ປັບຫລັກຫມາຍ.

¹⁷ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ(Wildlife Conservation Society).

¹⁸ປະມານ 3,910 ໂດລາສະຫະລັດໃນບ້ານຕາຫລາກນາຖິ່ນ ແລະ 2,327 ໂດລາສະຫະລັດໃນບ້ານນາແສ.

¹⁹ ປະກອບດ້ວຍຫ້າພາກສ່ວນຈາກຂັ້ນເມືອງ(ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ຫ້ອງການພາຍໃນ) ແລະ ສາມພາກສ່ວນຈາກພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເນື່ອງຈາກການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນ ສປປ ລາວ ຍັງມີໜ້ອຍຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການສົມທຽບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງ
ຫຍາກ. ມີການລາຍງານວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 5 ແລະ 15,000ໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ບ້ານເພື່ອຈັດຕັ້ງການອອກ
ໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນເມືອງສັງທອງ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສຳຫຼວດຂັ້ນບັນຊີປ່າໄມ້ ແມ່ນມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງທີ່ສຸດ
(IFAD,2013:12). ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການອອກໃບຕາດິນຈຳນວນ 21 ເຮັກຕາໃນເຂດໃກ້ຄຽງຖ້ຳ ທີ່ເປັນແຫລ່ງທ່ອງ
ທ່ຽວ ໃນບ້ານຫນອງປິງ, ເມືອງບົວລະພາ, ໄດ້ຖືກລາຍງານໄວ້ວ່າມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍປະມານ 5-7,000ໂດລາສະຫະລັດ, ຊຶ່ງ
ປະກອບ ມີການຈັດກອງປະຊຸມວິຊາການລະດັບຂັ້ນສູງໃນແຂວງວຽງຈັນ (Souvanpheng Phommasane, pers.
comm., 14/12/16).

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ຫນຶ່ງເຮັກຕາສາມາດຫລຸດລົງໄດ້ຖ້າຫາກການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຖືກບັນຈຸເຂົ້າໃນຂະບວນການອອກໃບ
ຕາດິນທີ່ເປັນລະບົບ, ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການວັດແທກແບບໄລຍະໄກເຊັ່ນພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍ
ໄວ້ໂດຍ GIZ (2015). ອົງການ GIZ ຝຶຈາລະນາວ່າເພື່ອໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນທີ່ມີປະສິດຕິຜົນແລະມີທຶນກຸ້ມຕົນເອງ, ການຂຶ້ນ
ທະບຽນທີ່ດິນຄວນມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຢູ່ລະຫວ່າງ 10 ໂດລາແລະ 15 ໂດລາ/ຕອນດິນ (ຫນ້າ. 3), ຊຶ່ງຕອນດິນຫນຶ່ງປະກອບມີ
ດິນສ່ວນບຸກຄົນ, ດິນຊຸມຊົນ ແລະ ດິນຂອງລັດ ແລະ ອາດເປັນໄດ້ທຸກຂະຫນາດ. ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດຕິຜົນ, ອົງການ GIZ
ມອບໃຫ້ຜະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນແຂວງເປົ້າຫມາຍຂອງຕົນເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການ
ອອກໃບຕາດິນ, ແລະປະເມີນວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສະເລ່ຍຕໍ່ບ້ານແມ່ນປະມານ 10 ຫາ 15 ລ້ານກີບ (Julian Derbridge,
pers. Comm., 17/2/17).²⁰

3. ຜະນັກງານຂັ້ນເມືອງແລະແຂວງຂາດຄວາມຮູ້ແລະປະສົບການໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນແລະການອອກໃບຕາ
ດິນຊຸມຊົນ

ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ສາມາດດຳເນີນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນແຂວງຄຳມ່ວນ ເນື່ອງມາຈາກມີແບບຢ່າງກໍລະນີການອອກ
ໃບຕາດິນຊຸມຊົນອື່ນມາກ່ອນແລ້ວພາຍໃນແຂວງ. ສຳລັບການທີ່ຈະຂະຫຍາຍ (ສົມມຸດວ່າມີກອບກົດຫມາຍສຳລັບການ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ), ຄວາມພະຍາຍາມຫລັກທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດຄືການແຈ້ງການ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ອຳນາດການ
ປົກຄອງຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນແນວຄວາມຄິດຂອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະຂະບວນການເພື່ອໃຫ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ.

4. ຊາວນາຜູ້ເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍມີຄວາມກ້າວົນກ່ຽວກັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຕໍ່ກັບການຖືຄອງທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ
ຕາມປະເພນີຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ

ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ຈະຖືກຈຳກັດໃນເຂດພູດອຍ ໂດຍຮູບແບບຂອງການຖືຄອງທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນຕາມປະເພນີ
ສ່ວນບຸກຄົນໃນເຂດພື້ນທີ່ປູກຝັງໄລຍະຍາວ (ເຊັ່ນຢາງພາລາ ແລະ ສາລີ) ແລະ ‘ເຂດຮຽກຮ້ອງສິດ’ ທີ່ດິນຫມຸນວຽນ, ຊຶ່ງ

²⁰ລະຫວ່າງ 1,250 ໂດລາສະຫະລັດແລະ 1,875 ໂດລາສະຫະລັດ.

ມີຄວາມຫຍຸ້ງຫຍາກໃນການວັດແທກ. ການທັບຊ້ອນຂອງໃບຕາດິນຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຕອນດິນທີ່ມີການຮຽກຮ້ອງສິດສ່ວນບຸກຄົນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເປັນທີ່ຍອມຮັບເທົ່າທີ່ຄວນຈາກຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ຮູ້ສຶກວ່າຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງສິດຕາມປະເພນີຂອງຕົນແມ່ນກຳລັງຖືກເຈືອປົນໂດຍການເພີ່ມສິດຂອງຊຸມຊົນທີ່ກ້ວາງຂຶ້ນ, ແລະ ນັ້ນກໍເປັນເຫດຜົນວ່າເປັນຫຍັງ, ເຖິງວ່າຈະມີຄວາມພະຍາຍາມທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ, ໂຄງການ LMDP ແລະ TABI ²¹ ຈຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍປະສົບຜົນສຳເລັດພໍເທົ່າໃດໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃຫ້ແກ່ທີ່ດິນທີ່ເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍຈົນເຖິງປະຈຸບັນ. ໂຄງການ LMDP ບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນຜືນທີ່ເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍຂອງຊຸມຊົນ ໃນແຂວງເປົ້າຫມາຍຂອງຕົນເລີຍ, ໃນຂະນະທີ່ການທົດລອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຂອງໂຄງການ TABI ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ ແມ່ນຖືກຍຸດຕິພາຍຫລັງທີ່ເຫັນວ່າຕ້ອງໃຊ້ເວລາຫລາຍເກີນໄປ (TABI, ບົດສຳ ພາດ, 4/1/17).

5. ການຫັນປ່ຽນຢ່າງໄວວາໄປສູ່ເສດຖະກິດຕະຫລາດແມ່ນກຳລັງຫລຸດຜ່ອນຈຳນວນທີ່ດິນສຳລັບກຳມະສິດຂອງຊຸມຊົນ

ການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາໃນເຂດຊົນນະບົດຊຶ່ງຖືກອະທິບາຍໂດຍ Rigg (2006) ຊຶ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ການຫັນປ່ຽນຈາກລວມ ຫມູ່ໄປເປັນເອກະຊົນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ໄດ້ເປີດຮັບນັກລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດຫລາຍ ຂຶ້ນ. ໃນຂະນະທີ່ການສຳປະທານທີ່ດິນແມ່ນເປັນເຫດເຮັດໃຫ້ການສູນເສຍຜືນທີ່ຂະຫນາດໃຫຍ່ຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ແຕ່ການ ປູກຝັງເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຄາທີ່ດິນ ກໍ່ໄດ້ເປັນຕົວຊຸກຍູ້ໃຫ້ຊາວກະສິກອນຫັນປ່ຽນທີ່ດິນຊຸມຊົນ ໄປເປັນສຸການນຳໃຊ້ແບບສ່ວນບຸກຄົນ. ການປ່ຽນແປງເຫລົ່ານີ້ ຍັງຖືກຊຸກດັນໂດຍການຂາດຄວາມຮັບຮູ້ຕໍ່ກັບລະບົບທີ່ດິນຊຸມຊົນ ແລະ ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ, ແລະ ນະໂຍບາຍການໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ການອອກໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ຜືນ ທີ່ກະສິກຳຖາວອນ. ດັ່ງຕົວຢ່າງລຸ່ມນີ້:

- ໃນແຂວງຫົວພັນ, ຜືນທີ່ເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນຊຸມຊົນກຳລັງຖືກແທນທີ່ໂດຍຜືນທີ່ໆຄອບຄອງໂດຍເອກະຊົນສຳລັບການເຮັດກະສິກຳແບບການຄ້າ (Broegaard et al., 2016).
- ໃນເມືອງສັງທອງ, ກຳມະສິດທີ່ດິນມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຈາກທີ່ດິນຕາມປະເພນີໄປເປັນແບບຊົ່ວຄາວ, ແລະ ສຸດທ້າຍໄປສູ່ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຖາວອນ (Boutthavong et al., 2016).
- ໃນສອງຊຸມຊົນເຜົ່າຕະໂອຍໃນເມືອງ ຕາໂອຍ, ແຂວງ ສາລະວັນ, ທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ຍັງມີເຫລືອໃນບ້ານແມ່ນຖືກຮຽກ

²¹ ໂຄງການລິເລີ່ມຊີວະນາໆພັນທາງກະສິກຳ (The Agro Biodiversity Initiative). ເບິ່ງທີ່: <http://www.tabi.la/>

ຮ້ອງສິດແບບສ່ວນບຸກຄົນ (ແລະ ພາສີທີ່ຖືກຈ່າຍ²²) ໂດຍຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ເຫັນໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກມູນຄ່າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງທີ່ດິນຈາກການສ້າງຖະຫນົນປຸຢາງ (Ling, 2017).

- ໃນບ້ານຕ່າງໆຂອງຊົນເຜົ່າໄຕແດງໃນເມືອງວຽງໄຊ,ແຂວງຫົວພັນ,ລະບົບປະເພນີຂອງການຈັດສັນພື້ນທີ່ປູກເຂົ້າຂອງຊຸມຊົນໃນທຸກໆສາມປີກໍາລັງຫັນປ່ຽນໄປສູ່ກໍາມະສິດສ່ວນບຸກຄົນເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນໄດ້ມີການລົງເຮັດວຽກໃນພື້ນທີ່ຫລາຍຂຶ້ນ(ເຊັ່ນການນໍາໃຊ້ປຸ້ຍແລະການຮັກສາຄັນນາ)ແລະຮູ້ສຶກບໍ່ພໍໃຈໃນການມອບໃຫ້ຄອບຄົວອື່ນໄປເຮັດຕໍ່ (Ling, 2017).

ບັນດາຕົວຢ່າງເຫລົ່ານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວິທີການທີ່ເສດຖະກິດຕະຫລາດ ແລະ ສະພາບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງບັນຫາການຂາດແຄນທີ່ດິນແມ່ນກໍາລັງປ່ຽນແປງສະຖາບັນຕາມປະເພນີທີ່ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກປ້ອງສິດການດໍາລົງຊີບຂອງກຸ່ມ, ໂດຍເອື້ອໜູນໃຫ້ເກີດມີການສ້າງຊັບສິນສ່ວນບຸກຄົນທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ.

6. ມີທ່າອ່ຽງຕໍ່ວິທີການໃນການອອກໃບຕາດິນຕາມຂະແໜງການ ຊຶ່ງອາດຈະທໍາລາຍຄວາມສາມາດໃນການອອກໃບຕາດິນ ໃຫ້ແກ່ທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່

ທີ່ດິນຊຸມຊົນຂະໜາດນ້ອຍທີ່ໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ໃຫ້ອອກໃບຕາດິນໂດຍອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໃນຕົວຢ່າງນີ້, ແລະຄວາມເປັນຈິງທີ່ວ່າອອກໃຫ້ແຕ່ສະເພາະທີ່ດິນກະສິກໍາເທົ່ານັ້ນ, ໄດ້ກໍາໃຫ້ເກີດການຍົກປະເດັນໃຫ້ເຫັນວ່າທີ່ດິນຊຸມຊົນທີ່ຍັງເຫລືອພາຍໃນບ້ານຈະຖືກດໍາເນີນການແບບໃດ. ຖ້າຫາກລັດຖະບານແລະອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະອອກໃບຕາດິນໃຫ້ກັບພື້ນທີ່ຂະໜາດນ້ອຍແບບນັ້ນ, ມັນອາດເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບຄວາມຫມັ້ນຄົງຂອງສິດຄອບຄອງ, ເນື່ອງຈາກລັດຖະບານອາດຈະອ້າງສິດສໍາລັບທີ່ດິນສ່ວນທີ່ເຫລືອໃຫ້ເປັນຂອງລັດ²³.

²²ພາສີທີ່ຖືກເກັບຈາກທີ່ດິນທີ່ຖືກພັດທະນາໃນສອງບ້ານ (ບ້ານລາເຜິ້ງ ແລະ ບ້ານຊາປົງໂຄກໄຮ) ແມ່ນປະມານ 15,000 ກີບ/ເຮັກຕາ/ປີ. ແຕ່ຊາວບ້ານກໍຍັງໄດ້ຈ່າຍຄ່າພາສີທີ່ດິນທີ່ບໍ່ຖືກພັດທະນາໃນອັດຕາ 50,000 ກີບ/ເຮັກຕາ/ປີ ເພື່ອຮັບປະກັນສິດນໍາໃຊ້ສ່ວນບຸກຄົນຕໍ່ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ: ຊຶ່ງແນ່ນອນວ່າ, ບໍ່ແມ່ນຊາວບ້ານທັງໝົດທີ່ສາມາດຈ່າຍຈໍານວນນີ້ໄດ້, ສິ່ງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດການແຕກໂຕນກັນທາງສັງຄົມພາຍໃນບ້ານ.

ຄວາມກັງວົນຫລັກກໍຄືມັນສາມາດນໍາໄປສູ່ວິທີການຕາມແບບຂະແໜງການໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຊຶ່ງທີ່ດິນກະສິ

²³ “ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດທະບານບາງຈໍານວນໄດ້ເກີດຄວາມສັບສົນຕໍ່ກັບຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນບໍ່ດິນມານີ້ເນື່ອງຈາກພວກເຂົາຮູ້ສຶກວ່າມີທີ່ດິນຈໍານວນຫນ້ອຍຫນຶ່ງເທົ່ານັ້ນທີ່ກໍາລັງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ອອກໃບຕາດິນ. ຈໍານວນຫນຶ່ງ ໄດ້ຖອນໂຕເອງອອກຈາກຂະບວນການດັ່ງກ່າວ, ເນື່ອງຈາກພວກເຂົາບໍ່ຕ້ອງການທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນກິດຈະກໍາບາງຢ່າງທີ່ຄວາມ ເປັນຈິງແລ້ວໄດ້ຫລຸດຈໍານວນທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ, ຫລາຍກ່ວາການຮັບປະກັນໃຫ້ມີທີ່ດິນເພີ່ມຂຶ້ນແກ່ຊາວບ້ານ.” (Ian Baird, ກອງ ປະຊຸມດ້ານທີ່ດິນກ່ຽວກັບກໍາມະສິດຕາມປະເພນີໃນພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ/MRLG,15/2/17,

ກຳແນ່ນໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນແບບແຍກຈາກທີ່ດິນປ່າໄມ້ໂດຍພາກສ່ວນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ຊຶ່ງແຕກຕ່າງຈາກການຮັບຮູ້ອີງຕາມອານາເຂດຊຶ່ງປະກອບມີພື້ນທີ່ນຳໃຊ້ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ພື້ນທີ່ນຳໃຊ້ຂອງຄົວເຮືອນ). ສິ່ງນີ້ໄດ້ກຳໃຫ້ເກີດບັນຫາຕົວຈິງໃນຮູບແບບຂອງການຮັບຮູ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີໃນກໍລະນີທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ຕັດຜ່ານທີ່ ດິນທີ່ລັດໄດ້ກຳນົດ, ໂດຍສະເພາະສຳລັບຜູ້ທີ່ເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍທີ່ອາໄສຕອນດິນທີ່ເປັນທັງ ແລະເປັນປ່າໄມ້ເພື່ອເປັນບ່ອນ ດຳລົງຊີບ (ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 5).

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ່ 5: ການອອກໃບຕາດິນຕາມຂະແໜງການເຊິ່ງຈຳກັດການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງຊັນ
ອີງຕາມກົດໝາຍປ່າໄມ້ປີ 2007 (ມາດຕາ 23), ທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຫລາຍກວ່າ 35 ອົງສາຂຶ້ນໄປບໍ່ສາມາດຖືກນຳ ໃຊ້ສຳລັບການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ຊາວກະສິກອນຈຳຕ້ອງໄດ້ມອບຄືນທີ່ດິນດັ່ງກ່າວໃຫ້ແກ່ປ່າ, ເຖິງແມ່ນວ່າທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກນຳໃຊ້ຕາມປະເພນີໂດຍຊາວບ້ານເພື່ອເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍໃນເຂດທີ່ດິນຊຸມຊົນກໍຕາມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນພາກ ປະຕິບັດການເຮັດກະສິກຳໃນເຂດພື້ນທີ່ຄ້ອຍຊັນແມ່ນ ‘ຈຳເປັນ’ ໃນບາງພື້ນທີ່ຍ້ອນຊາວກະສິກອນບໍ່ມີທາງເລືອກ, ແລະ ທີ່ດິນເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ຖືກຂຶ້ນທະບຽນ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນອອກໃບຕາດິນ, ໂດຍGIZ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທີ່ດິນເຫລົ່ານັ້ນສາມາດໄດ້ ຮັບການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ເປັນທີ່ດິນປ່າຊຸມຊົນໄດ້, ຫາກມີແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າທີ່ເໝາະສົມໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ເບື້ອງຕົ້ນ, ແຕ່ຜູ້ໄດ້ຮັບສຸດທິຈະແມ່ນການສູນເສຍທີ່ດິນກະສິກຳ. ຖ້າປາດສະຈາກການພິຈາລະນາທີ່ ເໝາະສົມ, ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີສາມາດເພີ່ມ

7. ການຂາດຄວາມໃສ່ໃຈຂອງລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນໃນການອະນຸຍາດການອອກໃບຕາດິນລວມຫມູ່ໃຫ້ແກ່ພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ຫລືເຂດທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້ສຳລັບການພັດທະນາ.

ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນໄດ້ມີຄວາມຍິນດີ ໃນການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ສຳລັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນເນື່ອງຈາກເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວນັ້ນມີຂະໜາດນ້ອຍ, ມັນກໍມີສິດຄອບຄອງທີ່ມີຢູ່ກ່ອນແລ້ວ ແລະ ພື້ນທີ່ໆໄດ້ຮັບການອອກໃບຕາດິນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາໃຫ້ເປັນພື້ນທີ່ພັດທະນາໃນອະນາຄົດ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍຄືເປັນກໍລະນີທີ່‘ງ່າຍ’. ລັດຖະບານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຕົກລົງອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນເຂດພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ເປັນດິນກະສິກຳ ເນື່ອງຈາກການຂຶ້ນທະບຽນໃນປະຈຸບັນອະນຸຍາດໃຫ້ພື້ນທີ່ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນຈາກການ

<https://landportal.info/debates/2017/recognition-customary-tenure-mekong-region-dialogue#comment-1558>).

ເກັບພາສີທີ່ດິນ, ແລະ ສິ່ງນີ້ອາດເຮັດໃຫ້ສູນເສຍແຫລ່ງທີ່ມາລາຍຮັບຂອງບ້ານ²⁴ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, GIZ (2015:47), ໄດ້ອ້າງເຖິງບັນຍັດຂອງປະທານປະເທດກ່ຽວກັບພາສີທີ່ດິນ (01/2007) ຊຶ່ງໄດ້ລະບຸວ່າ:

ທີ່ດິນຊຸມຊົນແລະທີ່ດິນລັດແມ່ນໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນຈາກການເກັບພາສີທີ່ດິນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນ ໃນຮູບແບບການຄ້າແມ່ນມີການຄິດໄລ່ພາສີ. ສິ່ງນີ້ຫມາຍຄວາມວ່າບັນດາຊັບພະຍາກອນທີ່ຖືກເກັບກ່ຽວຈາກທີ່ດິນຊຸມຊົນ ເພື່ອການນໍາໃຊ້ໃຫ້ແກ່ຄົວເຮືອນຈະບໍ່ໄດ້ຖືກເກັບພາສີ, ແຕ່ກໍາໄລທີ່ໄດ້ຈາກການຂາຍຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ເກັບຈາກ ເຂດທີ່ດິນຊຸມຊົນຈະຖືກເກັບພາສີ.

ທີ່ດິນຂອງລັດຫລືພື້ນທີ່ທີ່ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີຄວາມລະອຽດອ່ອນ, ປະກອບມີເຂດພື້ນທີ່ເພື່ອການຜະລິດແລະເຂດປ່າອະ ນຸ ລັກ, ພື້ນທີ່ສໍາລັບເຮັດໂຄງການ (ເຊັ່ນຖະຫນົນ ແລະ ເຂື່ອນ) ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

8. ການກະຈາຍອໍານາດໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃນອະດີດລັດຖະບານພິຈາລະນາວ່າເປັນວິທີການທີ່ບໍ່ປະສິບຜົນສໍາເລັດ

ປະວັດຄວາມເປັນມາທີ່ “ບໍ່ຄ່ອຍປະສິບຜົນສໍາເລັດ” ຂອງວຽກງານປ່າໄມ້ບ້ານໃນ ສປປລາວ ແມ່ນກໍາລັງສິ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ ແກ່ຄວາມພະຍາຍາມໃນປະຈຸບັນໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນສໍາລັບເຂດປ່າໄມ້ໃນສປປລາວ. FOMACOP (ແຜນ ງານ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອະນຸລັກປ່າໄມ້) ຊຶ່ງໄດ້ຮັບທຶນຈາກປະເທດຝຣັ່ງແລນ/ທະນາຄານໂລກ, ຊຶ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ປີ 1996 ຫາປີ 2000, ໄດ້ຖືກອອກແບບເພື່ອສົ່ງມອບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ແຜນງານ ດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕໍ່ໂດຍລັດຖະບານລາວເນື່ອງຈາກຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີຕໍ່ການແບ່ງປັນລາຍຮັບ. ຫລັງ ຈາກນັ້ນໂຄງ ການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບປ່າໄມ້ໄດ້ນໍາໃຊ້ວິທີການທີ່ມີຄວາມງ່າຍດາຍຫລາຍຂຶ້ນ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງການຄຸ້ມຄອງ ປ່າໄມ້ສໍາລັບບ້ານ ແລະ ລັດຖະບານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຂາດຄວາມຫມັ້ນຄົງໃນການຄອບ ຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າ ໄມ້ໄດ້ກາຍເປັນປັດໃຈສໍາຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດການສູນເສຍປ່າໄມ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ແຜນງານ SUPORD ຊຶ່ງແມ່ນແຜນງານທີ່ ສືບຕໍ່ຈາກ FOMACOP, ໄດ້ຮ່າງບົດສະເໜີໂຄງການເພື່ອອອກໃບຕາດິນໃຫ້ແກ່ປ່າ ນໍາໃຊ້ຂອງບ້ານ (SUFORD, 2015), ແຕ່ວ່າຮ່າງເອກະສານດັ່ງກ່າວກໍບໍ່ໄດ້ຮັບການສືບຕໍ່ພັດທະນາ “ເນື່ອງຈາກ ລັດຖະບານບໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການກັບໄປ ເຮັດຄືອະດີດ” (ບົດສໍາພາດ, 24/1/17).

²⁴ໃນບາງກໍລະນີເມືອງໄດ້ຕັ້ງເປົ້າຫມາຍການເກັບພາສີໃຫ້ເໝາະສົມກັບບ້ານ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນແຮງຈູງໃຈອັນຫນຶ່ງໃຫ້ແກ່ບ້ານໃນ ການອະນຸຍາດ‘ດິນຈັບຈອງ’ (ການ‘ຮຽກຮ້ອງສິດ’ແບບສ່ວນບຸກຄົນຫລື‘ຮັກສາ’ທີ່ດິນທີ່ບໍ່ທັນອອກໃບຕາດິນ)ເປັນດັ່ງທີ່ດິນ ຊຸມຊົນ. ພົບວ່າດິນຈັບຈອງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງ 29 ຫາ 35 ລ້ານກີບ ສໍາລັບອັດຕາພາສີຕໍ່ປີໃນບ້ານສົມ,ເມືອງຈອມເພັດ.

6. ສະຫຼຸບ

ກໍລະນີສຶກສາໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນບ້ານນີ້ ຊຶ່ງນໍາພາໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ວ່າດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກຊຸມຊົນ ແລະ ລັດຖະບານ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃຫ້ແກ່ ຕອນດິນຂະໜາດນ້ອຍທີ່ເປັນທີ່ດິນກະສິກໍາໃນສປປລາວ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຍັງບໍ່ມີກອບກົດໝາຍທີ່ສົມບູນ ເພື່ອໃຫ້ເຮັດ ແບບນັ້ນກໍຕາມ.

ບ້ານຕາຫລາກນາຖິ່ນແມ່ນໜຶ່ງໃນສອງບ້ານລິເລີ່ມທີ່ຖືກຄັດເລືອກໂດຍອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແລະ ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນໃນການຈັດຕັ້ງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ເນື່ອງຈາກວ່າບ້ານດັ່ງກ່າວບໍ່ມີບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານທີ່ດິນ ແລະ ເປັນບ້ານທີ່ມີຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ມີຄວາມເປັນຜູ້ນໍາ. ໃບຕາດິນຊຸມຊົນຖືກອອກໃຫ້ແກ່ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກໍາໃນຂະໜາດ 41.6 ເຮັກຕາ ຊຶ່ງເປັນທີ່ດິນທີ່ຄອບຄອງຕາມປະເພນີຂອງບ້ານ. ກ່ອນໜ້ານີ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວໄດ້ຜ່ານຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຮັບປະກັນວ່າຊາວບ້ານໄດ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈແລ້ວຕໍ່ກັບສິດຕາມກົດໝາຍຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນອະນາຄົດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ທັງສາມກຸ່ມຜູ້ຮ່ວມງານ-ຊາວບ້ານ, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແລະ ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຂະບວນການດັ່ງກ່າວ ແລະ ເຄົາລົບຜົນໄດ້ຮັບ, ຊຶ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນກໍາມະສິດຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ແກ່ເນື້ອທີ່ດິນຂະໜາດນ້ອຍຈະມີລາຄາສູງ, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເຊື່ອຫມັ້ນວ່າມັນຄຸ້ມຄ່າ ເນື່ອງຈາກສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນໄດ້ຮັບການຄໍ້າປະກັນ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍປົກປ້ອງຕອນດິນນັ້ນຈາກການຄຸກຄາມຈາກພາຍໃນແລະພາຍນອກ, ລະບົບທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮູ້ເປັນຢ່າງດີໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນດັ່ງກ່າວໃນໄລຍະຍາວ, ແລະ ຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ຍິງແມ່ນມີຄວາມຫມັ້ນໃຈໄດ້ວ່າພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນດັ່ງກ່າວນີ້ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການທີ່ຈະຂະຫຍາຍຂະບວນການຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ໄປຍັງຜື່ນທີ່ອື່ນຢ່າງວ່ອງໄວນັ້ນອາດຝົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ.

ປະເດັນທຳອິດ, ເຖິງວ່າຈະບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢ່າງທົ່ວເຖິງກ່ອນກໍ່ຕາມ, ບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານເຂດຊາຍແດນທີ່ມີອັດຕາສ່ວນສູງໃນບັນດາບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ (6/20) ໄດ້ຊີ້ບອກວ່າຄວາມພະຍາຍາມໃນຂັ້ນທຳອິດໃນການລະບຸຂອບເຂດຊາຍແດນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ. ເຊັ່ນດຽວກັບ GIZ, ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ຝຶຈາລະນາວ່າການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມເປັນຂັ້ນຕອນ ທີ່ຈຳເປັນທີ່ສະຫນອງ ຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານກົດໝາຍ, ຄວາມຍຸຕິທຳ ແລະ ການຝຶຈາລະນາ ດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການວາງແຜນຂອງ ບ້ານ(ອົງຕາມການຈັດປະເພດທີ່ດິນ)ສຳລັບການບັນຈຸເຂົ້າໃນຂະບວນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ປະເດັນທີສອງ, ມີຄຳໃຊ້ຈ່າຍສູງ ແລະ ໃຊ້ເວລາຫລາຍໃນການຮັບປະກັນວ່າ ຫຼັກການຄຸນຄ່າຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ດ້ານການມີສ່ວນຮ່ວມ, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳທາງສັງຄົມ ແມ່ນໄດ້ຖືກບັນຈຸໃນໂຄງສ້າງ,ລະບຽບການ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມຫມັ້ນຄົງດ້ານການຄອບຄອງຜ່ານການ ອອກໃບຕາດິນສຳລັບທີ່ດິນຕອນດຽວ,ແທນທີ່ຈະແມ່ນສຳລັບທົ່ວອານາເຂດຂອງບ້ານ.

ປະເດັນທີສາມ, ທ່າອ່ຽງຂອງການເຮັດກະສິກຳເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງບັນຫາການຂາດແຄນທີ່ດິນໄດ້ເພີ່ມການຮຽກຮ້ອງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນຢູ່ໃນລະບົບຕາມປະເພນີ, ຊຶ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄວາມສັບສົນຂອງຮູບແບບກຳມະສິດຂອງບັນດາຕອນດິນ ຊຶ່ງເປັນການເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການວັດແທກສຳລັບການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ, ແລະ ເປັນການເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັກການເກີດ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງຊຸມຊົນ.

ທ່າຍສຸດ, ພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກໃຫ້ອອກໃບຕາດິນໂດຍ ອົງການຊິດເຊ-ລາວ ແມ່ນມີຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ບໍ່ມີບັນຫາຄວາມຂັດແຍ່ງ, ຊຶ່ງຫມາຍຄວາມວ່າມັນຈະບໍ່ຄຸກຄາມ ຫລື ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄຳຖາມຕໍ່ກັບແຜນພັດທະນາຂອງລັດຖະບານລາວທີ່ມີຢູ່ກ່ອນແລ້ວ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຄວາມພະຍາຍາມໃນການອອກໃບຕາດິນໃນເຂດອື່ນ, ຊຶ່ງໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ການອອກໃບຕາດິນໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານການຄອບຄອງນຳໃຊ້ຢູ່ແລ້ວ, ໃນຂະນະທີ່ພື້ນທີ່ອື່ນທີ່ກຳລັງປະເຊີນກັບບັນຫາຄວາມບໍ່ຫມັ້ນຄົງດ້ານການຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ໜັກໜ່ວງກວ່າແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກດຳເນີນການ (ເບິ່ງ,ຕົວຢ່າງ, Bugalski ແລະ Pred, 2010; Grimsditch et al, 2012; Dwyer, 2015). ນອກຈາກນີ້, ປະສົບການຈາກໂຄງການອອກໃບຕາດິນໃນສປປ.ລາວ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆໃນພາກພື້ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ແກ່ຕອນດິນດຽວມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການເພີ່ມຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງດ້ານການຄອບຄອງນຳໃຊ້ຂອງບັນດາທີ່ດິນອ້ອມຮອບທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີໃບຕາດິນ. ເນື່ອງຈາກທີ່ດິນເຫຼົ່ານີ້ຈະປາກົດໃນແຜນທີ່ວ່າເປັນດິນທີ່ “ຍັງຫວ່າງ” (Hirsch2011). ຄວາມຫມັ້ນຄົງຂອງການຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ຕ້ອງໄດ້ຖືກເຂົ້າໃຈໃນຮູບແບບຂອງການສາມາດເຂົ້າເຖິງບໍລິເວນທີ່ດິນ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ທີ່ຊາວບ້ານຕ້ອງໄດ້ອາໄສໄດ້ເພິ່ງພາອາໄສເພື່ອດຳລົງຊີບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ເມື່ອສົມທຽບກັບພື້ນທີ່ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍຊຸມຊົນ (ຕົວ ຢ່າງປ່ານຳໃຊ້ຂອງບ້ານທີ່ໃຊ້ໃນການລ້ຽງສັດ), ພື້ນທີ່ໄດ້ອອກໃບຕາດິນນີ້ ແມ່ນມີຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ກວມເອົາແຕ່ທີ່ ດິນກະສິກຳທີ່ຖືກຄຸ້ມຄອງແບບຊຸມຊົນ.

ກໍລະນີສຶກສານີ້ ໄດ້ສະຫນອງໂອກາດສຳລັບການສົນທະນາທີ່ກ້ວາງຂຶ້ນຮ່ວມກັບບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມໃນ ສປປ ລາວ, ແລະ ສຳລັບການສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມການພັດທະນາກອບຂອງກົດໝາຍ ແລະ ຂັ້ນຕອນທີ່ກ່ຽວພັນສຳລັບການອອກໃບ

ຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະ ເພື່ອການຮັບຮູ້ການຄອບຄອງນຳໃຊ້ຂອງບ້ານໃຫ້ກ້ວາງຂຶ້ນ, ດັ່ງນີ້:

- ຂະບວນການໃນການແປງເຂດທີ່ດິນເບື້ອງຕົ້ນ(ແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕົວຢ່າງນີ້)ຄວນສະໜອງການຮັບຮູ້ການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ຊົ່ວຄາວສໍາລັບອານາເຂດບ້ານ ຊຶ່ງມີຂໍ້ຜູກພັນທາງກົດໝາຍ, ສະນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດຫລີກລ່ຽງການເສຍເວລາແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ການຮັບຮູ້ແບບທາງການເປັນແຕ່ລະຕອນດິນ.
- ທີ່ດິນປ່າຊຸມຊົນຄວນໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນໃຫ້ເປັນທີ່ດິນຊຸມຊົນຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ຄວນຖືກລະບຸຢູ່ໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້ສະບັບປັບປຸງໃໝ່. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ທີ່ດິນກະສິກໍາຊຸມຊົນ ແລະ ສ່ວນບຸກຄົນຄວນແຍກອອກຈາກກັນເພື່ອໃຫ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນສາມາດວັດແທກ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນໃນຊ່ວງຂະບວນການສ້າງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ເມື່ອມີການຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ,ຄວນມີແນວທາງທີ່ຊັດເຈນສໍາລັບການອອກໃບຕາດິນແບບທາງການ.
- ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການແຈ້ງໃຫ້ຊຸມຊົນຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບສິດການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ, ລວມທັງຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຂະບວນການຕ່າງໆໃນການໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດເຫຼົ່ານັ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ “ຖືກຂັບເຄື່ອນ ໂດຍ ຄວາມຕ້ອງການ” ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ “ຖືກຂັບເຄື່ອນໂດຍຜູ້ໃຫ້ທຶນ”.
- ລະບຸໃຫ້ຊັດເຈນກ່ຽວກັບການເກັບພາສີຂອງໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຍົກເວັ້ນຈະບໍ່ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສຸນເສຍທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ກັບລາຍຮັບຈາກພາສີ- ອາດເປັນການສົມເຫດຜົນທີ່ບຸກຄົນຈະເສຍພາສີ ສໍາລັບທີ່ດິນທີ່ມີໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ເມື່ອທີ່ດິນດັ່ງກ່າວຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຮັດການຄ້າ.
- ຮັບປະກັນວ່າເນື້ອທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່ ສາມາດຖືກວັດແທກຢ່າງງ່າຍດາຍ ໂດຍໃຊ້ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ຫລື ວິທີການອື່ນ, ເນື່ອງຈາກລະບົບປະຈຸບັນແມ່ນມີລາຄາສູງ ສໍາລັບອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມຂະໜາດນ້ອຍຄືດັ່ງ ອົງການຊິດເຊ-ລາວທີ່ຈະຂະຫຍາຍອອກໄປ.
- ສໍາລັບບ້ານທີ່ມີຂອບເຂດຊາຍແດນທີ່ຊັດເຈນແລ້ວ, ຂໍ້ຕົກລົງຊົ່ວຄາວໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນລະຫວ່າງຊຸມຊົນຕ່າງໆຂອງບ້ານ ແລະ ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ (ຕົວຢ່າງໂດຍ GAPE, TABI, GRET)ຄວນໄດ້ຮັບການຮັບຮູ້ ແລະ ຫັນປ່ຽນເປັນທີ່ດິນຊຸມຊົນໂດຍບໍ່ຕ້ອງໃຊ້ຂະບວນການທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງອີກຕໍ່ໄປ.

ເອກະສານອ້າງອີງ ແລະ ສິ່ງທີ່ແນະນຳໃຫ້ອ່ານ

- Baird, I.G.& Shoemaker, B. (2007). ປະສົບການທີ່ບໍ່ໜັ້ນຄົງ: ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຜູ້ລຳວົງພາຍໃນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສາກົນໃນ ສປປ ລາວ. *ການພັດທະນາ ແລະ ການປ່ຽນແປງ*, 38(5), 865–888.
- Boutthavong, S., Hyakumura, K., Ehara M ແລະ Fujiwara, T. (2016). ປະຫວັດການປ່ຽນແປງການຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ ສິດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ: ກໍລະນີສຶກສາໃນ ສປປ ລາວ. *ທີ່ດິນ*, 5, 11.
- Broegaard, R.B., Vongvisouk, T ແລະ Mertz, O. (2016). ການຂັດແຍ່ງກັນໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ນະໂຍບາຍໃນສປປ ລາວ : ຄວາມໜັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ ໄພຄຸກຄາມຈາກການຍົກເວັ້ນ, *ການພັດທະນາສາກົນ*, 89, ໜ້າ. 170-183.
- Bulgaski, N. ແລະ Pred, D., 2010. ການແກ້ໄຂຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ: ໃບຕາດິນໃນກຳປູເຈຍ, ການຕໍ່ສູ້ເລື່ອງທີ່ດິນ: ເອກະສານສະຫຼຸບຂອງ LRAN.
- Daley, E., Osorio, M ແລະ MiYoung Park, C. (2013). *ບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ຄວາມກ່ຽວພັນເລື່ອງຄວາມສະເໝີພາບຂອງການລົງທຶນທີ່ກ່ຽວກັບດິນໃນການເຂົ້າເຖິງດິນ ແລະ ແຮງງານ ແລະ ໂອກາດການສ້າງລາຍໄດ້: ກໍລະນີສຶກສາການລົງທຶນດ້ານກະສິກຳໃນ ສປປ ລາວ*. ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO), ໂຮມ.
- Dwyer, M.B. (2015). 'ການແກ້ໄຂຮູບແບບການອອກໃບຕາດິນ, ການສຳປະທານທີ່ດິນ, ນະໂຍບາຍຄວາມໂປ່ງໃສທີ່ມີຊ່ອງວ່າງໃນກຳປູເຈຍ,' *ວາລະສານກ່ຽວກັບການສຶກສາຊາວນາ* 42.5: 903–28.
- Dwyer, M.B. ແລະ Devongsa, V. (2017). *ຮ່າງບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນສຳລັບ FALUPAM*. ເອກະສານພາຍໃນທີ່ບໍ່ໄດ້ແຈກຢາຍ, ກຸມພາ.
- Ewers, K.E. (2011). *ການຄອບຄອງຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການບໍລິຫານຊັບພະຍາກອນຊັບສິນສ່ວນລວມໃນອາຊີ: ບົດຮຽນຈາກປະສົບການໃນປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ*. ເອກະສານການເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການຄອບຄອງທີ່ດິນສະບັບທີ 20. ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອອາຫານ ແລະ ການກະເສດ, ໂຮມ.
- FAO (1994). *ບົດຊັບພະຍາກອນຂອງກຸ່ມຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ຄູ່ມືການປະຕິບັດເພື່ອສ້າງກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງໃນຊຸມນະບົດ*. ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອອາຫານ ແລະ ການກະເສດ, ໂຮມ.
- FAO (2012). *ຄູ່ມືແບບສະໝັກໃຈໃນການບໍລິຫານທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງການຄອບຄອງທີ່ດິນ, ປະມົງ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນຂົງເຂດການຕໍ່າປະກັນສະບຽງອາຫານແຫ່ງຊາດ*. ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອອາຫານ ແລະ ການກະເສດ, ໂຮມ.
- Fujita, Y., Phengsopha, K. (2008). ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດໃນສປປ.ລາວ. In Carol J. Pierce Colfer, Ganga Ram Dahal, Doris Capistrano (Eds.), *ບົດຮຽນຈາກການແປງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້: ເງິນ, ຄວາມຍຸຕິທຳ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການບໍລິຫານທີ່ດິນໃນອາຊີ-ປາຊີຟິກ*, (ໜ້າ.117-132). ປະເທດອັງກິນ: United Kingdom: ເອີດສແຄນ.
- GIZ (2015). *ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນທີ່ເປັນລະບົບໃນເຂດຊຸມນະບົດຂອງ ສປປ ລາວ: ເອກະສານແນວຄວາມຄິດສຳລັບການສະເໜີຂໍ້ຫ້ວປະເທດ*. ຈັດພິມໂດຍ ອົງການ GIZ.

- Government of Lao PDR (2015). *ບົດລາຍງານກອງປະຊຸມໂຕະມົນລະດັບສູງຄັ້ງທີ 12-ໃນວັນທີ 27 ພະຈິກ 2015, ສູນຝຶກອົບຮົມຮ່ວມມືສາກົນ, ກົມຮ່ວມມືສາກົນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ.*
- Grimsditch,M., Leakhana,K. ແລະ Sherchan, D. (2012).ການເຂົ້າເຖິງໃບຕາດິນໃນປະເທດກຳປູເຈຍ: ການສຶກສາການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນທີ່ເປັນລະບົບໃນສາມແຂວງຂອງກຳປູເຈຍແລະນະຄອນຫຼວງ.ພະນົມເປັນ, ພະຈິກ.
- Hirsch,P.(2011). ການອອກໃບຕາດິນເພື່ອຕໍ່ຕ້ານການຍຶດຄອງທີ່ດິນບໍ່ ? ບົດວິຈານ ແລະ ບົດສະໜາທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບ ການຈັດລະບຽບທີ່ດິນໃນອາຊີຕະເວັນອອກສຽງໃຕ້. ເອກະສານນຳສະເໜີໃນກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບການຍຶດຄອງເອົາທີ່ ດິນໃນສາກົນ, 6-8 ສິງຫາ 2011, ມະຫາວິທະຍາໄລ Sussex.
- IFAD (ກອງທຶນສາກົນເພື່ອພັດທະນາກະສິກຳ)(2013), *ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃຜ່ແບບຍິ່ງຍືນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນ ຊຸມຊົນ ໃນເມືອງ ສັງທອງ, ປະສົບການຈາກບ້ານ ຫ້ວຍທາງ ແລະ ບ້ານ ນາບໍ່.*ບົດລາຍງານພາຍໃນ.
- Kenney-Lazar,M.(2016).*ການເຊື່ອມໂຍງອາຫານແລະການຄ້າປະກັນການຄອບຄອງທີ່ດິນໃນ ສປປ ລາວ.* ນະຄອນ ຫຼວງວຽງຈັນ:ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນເລື່ອງທີ່ດິນ (LIWG), ສະມາຄົມສາກົນເພື່ອມະນຸດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (GAPE), ກຸ່ມບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ (VFI).
- Ling,S.(2017).*ການພັດທະນາການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນ ສປປ ລາວ ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2012.* ບົດລາຍງານກະກຽມ ໃຫ້ ແກ່ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນເລື່ອງທີ່ດິນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
- Liu,M.,ແລະ Sigaty,T.(2009) *ທີ່ດິນຊຸມຊົນ ແລະ ໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນ ສປປລາວ.* ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ.
- LIWG(2012a).*ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນ. ຄຳແນະນຳ, ບົດຮຽນຈາກພາກສະໜາມ.*ບົດລາຍ ງານພາຍໃນ.
- LIWG (2012b). *ຮ່າງບົດລາຍງານນະໂຍບາຍໂດຍລວມກ່ຽວກັບການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນ ຊຸມຊົນ (CLRT).* ຈັດພິມໂດຍກົມທີ່ດິນ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນເລື່ອງທີ່ດິນ (LIWG).
- LIWG (2013).*ຄຳແນະນຳທີ່ສຳຄັນສຳລັບນະໂຍບາຍທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ.* ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນເລື່ອງທີ່ດິນ (LIWG).
- NAFRI 2012. *ປຶ້ມຄູ່ມືການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ວິທີການ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ທົດ ລອງນຳໃຊ້ໃນເມືອງ ວຽງຄຳ, ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ.* NAFRI-IRD-CIFOR, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ.
- Rigg,J.(2006).ປ່າໄມ້,ຕະຫຼາດ,ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຄວາມທຸກຈົນໃນສປປ.ລາວ,*Land Degrad. Develop.* 17: 123–133.
- Schneider,T.(2013).ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນສປປ ລາວ:*ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກໂຄງການລິເລີ່ມການທົດ ລອງ.* ຈັດພິມໂດຍ: ການປົກປ້ອງດິນຜ້າອາກາດໂດຍຜ່ານການຫຼຸດຜ່ອນການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ (CliPAD), ກົມ ປ່າໄມ້, ນະ ຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນ (GIZ) GmbH, ປະເທດເຢຍລະມັນ.
- Schönweger,O.,Heinimann,A.,Epprecht,M.,Lu,J.,ແລະ Thalongsechanh, P. (2012). *ການສຳ ປະທານ ແລະ ການເຊົ່າໃນ ສປປ ລາວ: ການລົງທຸນຂອງການລົງທຶນທີ່ດິນ.* ສູນພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (CDE),ມະຫາວິທະຍາໄລ Bern,ເປັນ ແລະ ວຽງຈັນ: Geographica Bernensia.
- Stadel,J.(2014). *ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນສຳລັບຊຸມຊົນ ແລະ ທີ່ດິນຂອງ ລັດໃນ ສປປ ລາວ.*ບົດລາຍງານພາຍໃນຈາກອົງການ FINNMAP Internationalສຳລັບ GIZ ແລະ MONRE.

SUFORD(2015).ຄູ່ມືແນະນຳສຳລັບການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນໃນປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານໃນພື້ນທີ່ປ່າຜະລິດ. ຮ່າງເອກະສານ, 18/3/2015.

Vongvisouk, T., Broegaard, R. B., Mertz, O., & Thongmanivong, S. (2016). ການກ້າວກະໂດດຢ່າງຮີບດ່ວນສຳລັບພືດເສດຖະກິດ ແລະ ການປົກປ້ອງປ່າໄມ້: ບໍ່ແມ່ນການສະຫງວນທີ່ດິນ ຫຼື ການແປງປັນທີ່ດິນ ທັງສອງ. *ນະໂຍບາຍການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ*, 55, 182–192, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264837716303088>.

Zevenbergen, J. (2002). *ລະບົບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ. ມຸມມອງ ແລະ ຜົນກະທົບ*, ວາລະສານການສຶກສາກ່ຽວ ກັບ ຂະໜາດຮູບຮ່າງ ແລະ ພື້ນຜິວຂອງໂລກ 51, ຕິພິມໂດຍ: ຄະນະກຳມະການທີ່ສຶກສາກ່ຽວກັບຂະໜາດຮູບຮ່າງ ແລະ ພື້ນຜິວຂອງໂລກ, ເດຟ, ປະເທດເນເທີແລນ.

ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ ແລະ ການຕິດຕໍ່

ເອກະສານກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນ, ສະພາແຫ່ງຊາດ, 1990

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບທີ. 04/2003 (ກຳລັງປັບປຸງ)

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້, ສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບທີ. 06/2007 (ກຳລັງປັບປຸງ)

ດຳລັດວ່າດ້ວຍການເກັບພາສີທີ່ດິນ, ສຳນັກງານປະທານປະເທດ, ເລກທີ.001, 2007

ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍທີ່ດິນ, ສຳນັກງານນາຍົກ, ເລກທີ.88/2008

ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ, ອອກໂດຍ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງກອນຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, 2010

ດຳລັດວ່າດ້ວຍການເກັບຄ່າບໍລິການ, ສຳນັກງານປະທານປະເທດ, 003/2012

ຄຳສັ່ງແນະນຳຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການສຳຫຼວດແລະການສ້າງແຜນທີ່ທາງພູມິສາດສະບັບເລກທີ.ກຊສ 6035/2014

ຄຳສັ່ງແນະນຳຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນ. ກຊສ 6036/2014

ຮ່າງນະໂຍບານທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, ສະພາແຫ່ງຊາດ ສົງຫາ 18, 2016.

ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປື້ມຄູ່ມືສຳລັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກຳ, ການຍັ້ງຍືນ ແລະ ການພັດທະນາສຳລັບທີ່ດິນກະສິກຳຂອງຄອບຄົວ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ເລກທີ. 2810/2016.

ການຕິດຕໍ່ສຳລັບ ອົງການ ຊິດເຊ-ລາວ

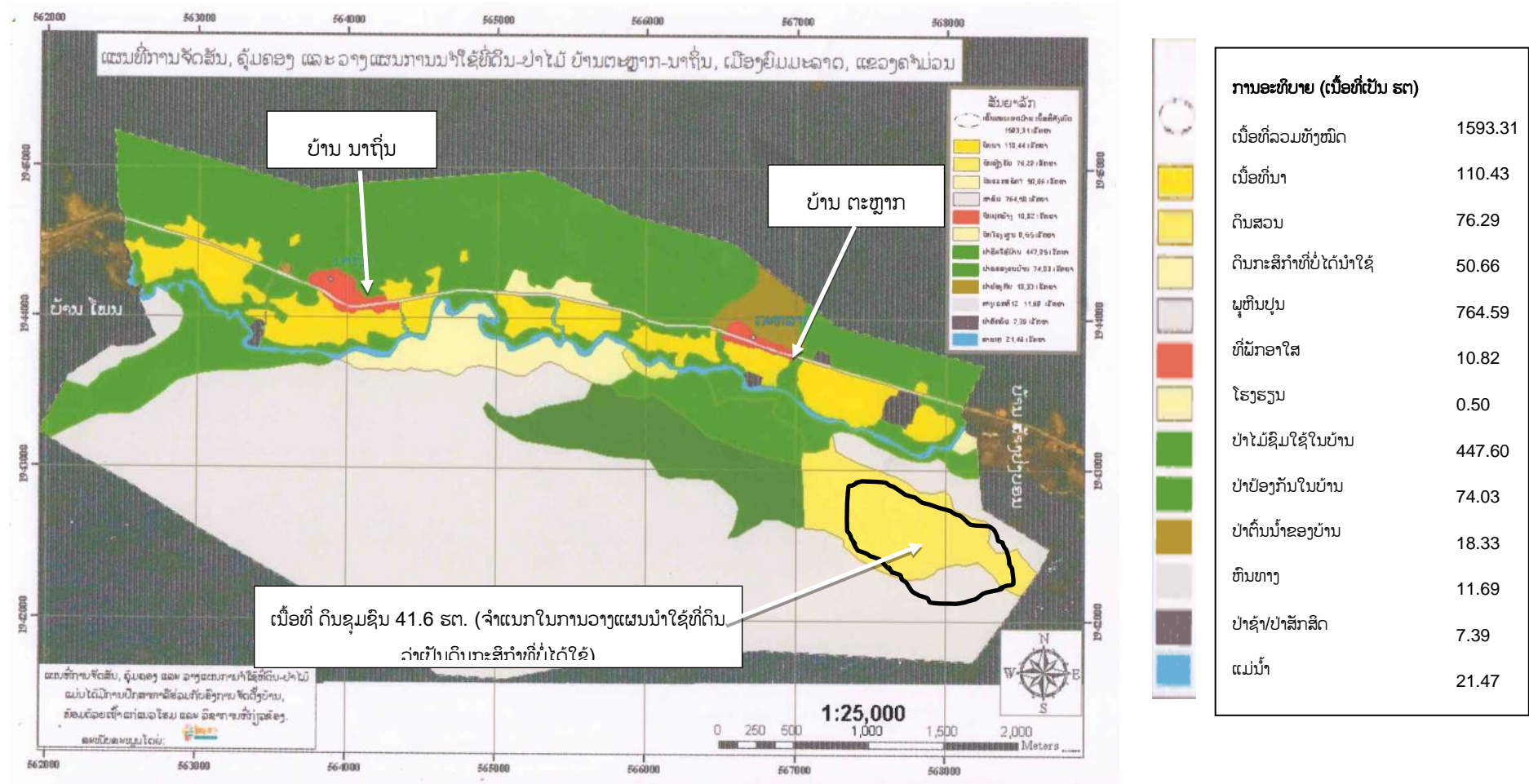
ທ່ານ ນາງ ຂັນຄຳ ດວງສິລາ,

ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການ ຊິດເຊ-ລາວ,

ເຮືອນເລກທີ 379, ໜ່ວຍ 04, ບ້ານຈອມເພັດເຫນືອ, ເມືອງສີສັດຕະນາກ, ໂທ: +85621314909 (ຫອ້ງການ), +85620 22000577 (ມືຖື)

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1.ແຜນທີ່ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບ້ານ ຕະຫລາກນາຖິ່ນ, ເມືອງ ຍົມມະລາດ, ແຂວງ ຄໍາມ່ວນ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2. ໄລຍະເວລາຂອງການດຳເນີນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໃນບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ

2011: ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ສຳເລັດໃນ ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ໂດຍອີງການຊິດເຊ-ລາວ, ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງຂອງການນຳໃຊ້ເພື່ອເປັນຜືນຖານໃຫ້ແກ່ການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

2013, 2014: ອີງການຊິດເຊ-ລາວ ໄດ້ສະເໜີຕໍ່ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານ ຂອງພວກເຂົາໃນກອງປະຊຸມສະໄໝ ສາມັນ ເພື່ອລິເລີ່ມການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ (MOU), ແຕ່ວ່າ ພວກ ເຂົາໄດ້ຖືກຂໍໃຫ້ລໍຖ້າຈົນກວ່າຂັ້ນຕອນຢ່າງເປັນທາງການໃນຂັ້ນສູນກາງໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ.

2014: ໄດ້ອອກໃບຕາດິນໃນເນື້ອທີ່ 21 ເຮັກຕາ ໃນເມືອງບົວລະພາ ທີ່ ຖ້ຳນ້ຳລອດ. ພາຍຫຼັງຈາກນັ້ນ ໄດ້ມີທົດ ທາງກົນໄກໃຫ້ແກ່ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງເພື່ອປະຕິບັດຕາມ.

2014: ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ສຳເລັດໃນ 14 ໝູ່ບ້ານ. ສອງໝູ່ບ້ານ (ຕະ ຫຼາກນາຖິ່ນ ແລະ ນາແສ) ໄດ້ຖືກຄັດເລືອກເພື່ອທົດລອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ໂດຍການປະສານສົມທົບ ກັບ ພະນັກງານເມືອງ (ເມືອງມະຫາໄຊ ແລະ ເມືອງ ຍົມມະລາດ).

ມີນາ-ເມສາ 2016: ໄດ້ມີການຢ້ຽມຢາມສອງຄັ້ງ ຮ່ວມກັບພະນັກງານເມືອງຈາກ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (02 ທ່ານ), ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ(02 ທ່ານ) ແລະ ກວດກາພາຍໃນ (01 ທ່ານ). ການຢ້ຽມຢາມຄັ້ງທຳອິດປະກອບດ້ວຍການອະທິບາຍຈຸດປະສົງຂອງການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ ແລະ ການ ບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບທີ່ດິນເພື່ອຈະຖືກເລືອກໃນຊ່ວງກອງປະຊຸມທີ່ແຍກເພດຍິງ ແລະ ເພດຊາຍ. ໃນການຢ້ຽມ ຢາມຄັ້ງທີສອງໄດ້ມີການສຳຫລວດເບື້ອງຕົ້ນ ເພື່ອກວດສອບຂອບເຂດຊາຍແດນທີ່ວາງໄວ້ຂອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ ແລະ ພັດທະນາກົດລະບຽບໃນການນຳໃຊ້.

ວັນທີ 12 ພຶດສະພາ, 2016: ກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງເພື່ອນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳຊຸມຊົນໄດ້ຮັບອະນຸມັດ ໂດຍນາຍ ບ້ານ, ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ ແລະ ເຈົ້າເມືອງ.

ວັນທີ 23 ພຶດສະພາ, 2016: ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ອະນຸມັດໃບສະເໜີ ຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເພື່ອສົ່ງທີມງານລົງພື້ນທີ່ ເພື່ອວັດແທກທີ່ດິນຊຸມຊົນໃນບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອ ສະເໜີຂໍໃຫ້ອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ວັນທີ 24 ພຶດສະພາ, 2016: ເຈົ້າເມືອງອະນຸມັດການສະເໜີຂອງອົງການຊິດເຊ-ລາວ ເພື່ອສົ່ງທີມງານລົງພື້ນທີ່ ເພື່ອວັດແທກທີ່ດິນຊຸມຊົນ ເພື່ອອອກໃບຕາດິນໃນບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ.

ໃນທ້າຍເດືອນພຶດສະພາ 2016: ການສຳຫລວດຢ່າງເປັນທາງການໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນໂດຍການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື GPS ຮ່ວມ ກັບພະນັກງານແຂວງ ຈາກພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ. ແຕ່ລະຄອບຄົວຈຳ ຕ້ອງໄດ້ ເຊັນເອກະສານ ເພື່ອຢືນຢັນວ່າພວກເຂົາໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີເພື່ອອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.

ວັນທີ 18 ກໍລະກົດ 2016: ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງໄດ້ອອກໃບຕາດິນຊຸມ ຊົນໃນເນື້ອທີ່ 41.5976 ຮຕ, ໂດຍຢູ່ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ມີການປຶກສາຫາລື 03 ເດືອນ.

ພະຈິກ 2016: ໃບຢັ້ງຢືນໃບຕາດິນຊຸມຊົນໄດ້ມອບ ໃຫ້ແກ່ບ້ານຢ່າງເປັນທາງການ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3.ກົດລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນ, ບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ (ແປຈາກພາສາອັງກິດ)

ກົດລະບຽບສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນຂອງບ້ານ ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, ເມືອງ ຍົມມະລາດ, ແຂວງ ຄຳມ່ວນ

I. ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອສາມາດແຈກຢາຍການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຜູ້ທຸກຍາກ
- ເພື່ອກະຕຸ້ນສິ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ (ຜິດໄລຍະສັ້ນ) ເພື່ອປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ
- ພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງຊາວບ້ານໃນການຈັດການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຊຸມຊົນໂດຍປາສະຈາກການສະໜັບສະໜູນໃນໄລຍະຍາວ

II. ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ

- ສະມາຊິກຈຳຕ້ອງທ້າວຫັນ, ເຮັດວຽກກະສິກຳ, ບໍ່ຫຼິ້ນການພະນັນ, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ມີຄວາມຊື່ສັດ
- ສະມາຊິກຈຳຕ້ອງພັກອາໄສຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານຢ່າງໜ້ອງໜຶ່ງປີ
- ສະມາຊິກຈຳຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີທີ່ດິນກະສິກຳບໍ່ພຽງພໍ
- ສະມາຊິກຈຳຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ດ້ານການຈັດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກົດລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ມີຄວາມເປັນເຈົ້າການໃນການປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ
- ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ທີ່ຂາດໂອກາດຈະໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດໃນເວລາທີ່ເລືອກສະມາຊິກ
- ສະມາຊິກຈຳຕ້ອງເຕັມໃຈທີ່ຈະນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນ ແລະ ຂຽນໃບສະເໜີດ້ວຍລາຍມືຂອງຕົນເອງ

III. ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານ

ສະມາຊິກພາຍໃນໝູ່ບ້ານສາມາດເລືອກເອົາຄະນະກຳມະການບໍລິຫານໄດ້ 08 ຄົນ ເປັນໄລຍະເວລາ 05 ປີ, ເຊິ່ງ ໜຶ່ງໃນນັ້ນຕ້ອງເປັນເພດຍິງ:

- ນາຍບ້ານເປັນປະທານຄະນະກຳມະການ, ຮັບຜິດຊອບການຕິດຕາມ, ກວດກາ, ນັດປະຊຸມ, ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບວຽກໃຫ້ເມືອງເປັນປະຈຳ
- ຮອງນາຍບ້ານເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຮອງປະທານຄະນະກຳມະການ, ຮັບຜິດຊອບວຽກງານບັນຊີ (ຈິດບັນທຶກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຂອງສະມາຊິກ)
- ແນວໂຮມບ້ານ, ຊາວກະສິກອນ, ຕຳຫລວດບ້ານ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ໆດິນບ້ານ ແລະ ຄະນະຊາວໜຸ່ມໃນບ້ານ ແມ່ນເປັນສະມາຊິກຄະນະບໍລິຫານ, ເຊິ່ງຮັບຜິດຊອບໃນການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນຂອງສະມາຊິກ.

IV. ວິທີການ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

- ຄະນະກຳມະການ ແລະ ສະມາຊິກຕ້ອງໄດ້ເປີດປະຊຸມຢ່າງໜ້ອງສອງຄັ້ງຕໍ່ປີ ໃນເດືອນ ມິຖຸນາ ແລະ ເດືອນ ທັນວາ ຫຼື ກ່ອນການຈັດສັນແບ່ງດິນໃຫ້ສະມາຊິກ

- ສະມາຊິກທຸກຄົນຈຳຕ້ອງສະແດງເຈດຈຳນົງໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນລ່ວງໜ້າຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ໄດ້ຮັດອະນຸຍາດ ຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງກ່ອນຈະນຳໃຊ້ໃນການຜະລິດ
- ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຈະຈັດສັນທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຈຳເປັນຂອງພວກເຂົາ ແຕ່ຕ້ອງບໍ່ເກີນຂອບເຂດ 50ມ x 50ມຫຼື 2,500ມ²
- ທີ່ດິນຊຸມຊົນແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄົນທັງໝົດໝູ່ບ້ານ: ຖ້າຫາກວ່າຄະນະກຳມະການອະນຸມັດດິນເຊິ່ງຕໍ່ມາບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ (ອ້າງສິດເທົ່ານັ້ນ) ບ້ານມີສິດທີ່ຈະຈັດສັນ ດິນຄືນໃໝ່
- ສະມາຊິກມີສິດທີ່ຈະນຳໃຊ້ດິນເປັນໄລຍະເວລາ 05 ປີ; ຖ້າຫາກພວກເຂົາມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະສືບຕໍ່ນຳ ໃຊ້ດິນ ພວກເຂົາຈຳຕ້ອງໄດ້ຂຽນໃບສະເໜີໃໝ່ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອພິຈາລະນາ
- ສະມາຊິກທຸກຄົນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນຈຳຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ບຳລຸງຮັກສາຄຸນນະພາບຂອງດິນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ສະມາຊິກບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຊື້ ແລະ ຂາຍ, ນຳໃຊ້ເພື່ອໄປຝາກ ຫຼື ໂອນກຳມະສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊຸມຊົນໃຫ້ແກ່ຄົນອື່ນ
- ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ປຸກຝົດໄລຍະຍາວ ຫຼື ນຳໃຊ້ສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼື ສັງຄົມ

V. ການລົງໂທດສຳລັບຜູ້ກະທຳຜິດ

ສະມາຊິກຜູ້ທີ່ບໍ່ປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບ, ຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ບໍ່ມີຄວາມຊື່ສັດ ຫຼື ສີ່ໂກງ ຈະໄດ້ຖືກລົງໂທດຢ່າງເໝາະສົມຕາມລາຍລະອຽດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ຄັ້ງທຳອິດ: ໄດ້ຮັບການຕັກເຕືອນ ຫຼື ສຶກສາອົບຮົມຄືນໃໝ່ ຕໍ່ໜ້າສະມາຊິກຄົນອື່ນ
- ຄັ້ງທີສອງ: ໄດ້ຮັບການສຶກສາອົບຮົມຄືນໃໝ່ ແລະ ການກ່າວເຕືອນເປັນລາຍລັກອັກສອນຈາກຄະນະບ້ານ
- ຄັ້ງທີສາມ: ຫຼຸດຜົນຈາກການເປັນສະມາຊິກ ເຊິ່ງມີການຂຽນໃບລາອອກ ແລະ ເກັບໄວ້ເພື່ອເປັນຫຼັກຖານ

ກົດລະບຽບເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກກະກຽມ ແລະ ຕົກລົງເຫັນດີຈາກອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ ລົງວັນທີ 12/5/2016 ແລະ ມີຜົນສັກສິດແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນຂ້າງລຸ່ມ.

ຕະຫຼາກນາຖິ່ນ, 12/5/2016

ຫົວໜ້າຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ

ນາຍບ້ານ ບ້ານຕະຫຼາກນາຖິ່ນ

ເຈົ້າເມືອງ

ຫົວໜ້າຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ